

5 Zencîr nîst 'ayb be-Mecnûn ki bâğ-bân
Bended nişân hemîşe gül-i intihâb-râ

6 'İzzet hamûş-ı medrese-i Pîr-i 'ârifem
Kerdem fidâ be-ḥ'âce su'âl u cevâb-râ

1

• - - - / • - - - / • - - - / • - - -

- 1 Peder gibi yanında gezdürür ayrılmayup lâlâ
Anuñçün dirler ol dürr-i yetîme lû'lü-i lâlâ
- 2 Olur rûşen-dilân yek-dîgerüñ fażlıyla revnağ-yâb
Mişâl-i çeşm ü 'aynek şu'le vü revğan meh ü deryâ
- 3 Olup deryâ-yı 'irfân kühlâr setreyle sîneñde
Şaḡın fâş itme esrâr-ı derûnuñ cüy-bâr-âsâ
- 4 Bütün mâhlleri mâh eyledi 'aks-i cemâliyle
Bu şeb meh-tâba çıkmış var ise ol mâh-ı evc-ârâ
- 5 'Aceb kıpmaz mı ol şâḡ-ı bilûruñ ḡonçe-i alı
Elüñden sâkiyâ çekmez miyüz bir sâḡar-ı şahbâ
- 6 Binâgüşındaki mengüşa dikkat eyledüm 'İzzet
Ne işitmiş ne görmüş güş-ı 'âlem dîde-i dünyâ
- 7 İki 'âlemde pîrümdür efendimdür zâhrümdür
Penâh u dest-ḡîrümdür Cenâb-ı Ḥazret-i Monlâ

2

- - - • / - - - • / • - - - • / - - -

- 1 Her dâğ-ı sîne bir Cebel-i Tûr'dur baña
Ḥayfâ o nûr-ı bâşıra mestürdur baña
- 2 İfşâ-yı râz-ı 'aşḡ ile bend oldu dâra eşḡ
Târ-ı nîgehde her biri Manşûr'dur baña
- 3 Câm-ı ümîdüm eyledi işkeste seng-i ye's
Keff-i yedüm piyâle-i faḡfûrdur baña
- 4 Serdî-i iftirâkuñ ile ditredükce dil
Her ḡanda olsam arz-ı Nişâbûr'dur baña

- 5 Virdükce dūd-ı āhum ile āsmāna reng
Baht-ı siyeh qararmağa mecbūrdur baña
- 6 ‘Aklūñ verāsı menzilümūñ ibtidāsıdur
Mecnūn refākat itmese ma‘zūrdur baña
- 7 Kendi harāb-ı bāde gönül mest-i neş’esi
Hayret viren o dīde-i maḥmūrdur baña
- 8 Nūş-ı lebiyle nīş-i ‘itābın hayāl idüp
Ol gül-‘izār tūḫl-i zenbūrdur baña
- 9 Tār-ı ümīde bend olamam olsa zūlf-i ḥūr
Tūl-i emel o mertebe menfūrdur baña
- 10 Şehd-i hayāt nīş-i firākuñla zehr olur
Sensüz cihān ḥāne-i zenbūrdur baña
- 11 Kayd eyledi görince sevād-ı lebin qalem
Āzādī-i gama haṭ-ı menşūrdur baña
- 12 Mānend-i zerre tutmuşam etrāf-ı dāmenin
‘İzzet şanur ki şems-i hüdā dūrdur baña
- 13 Mağlūb iken hūnerde o sultān-ı a‘zamuñ
Gālib kadar ‘ināyeti mevfūrdur baña

3

• • - - / • - • - / • • -

- 1 Yine düşdüñ mi ‘aşka vāh saña
A gönül gelmez intibāh saña
- 2 Cürmdür ma‘nevī şeff‘ ey dil
Sebeb-i ‘afv olur günāh saña
- 3 Tāc-ı zerrīn virür dimāğa şudā‘
Yetişür köhne bir külāh saña
- 4 Yāruñ almış yolın harāmīler
Yine bend oldı şāh-rāh saña
- 5 Kıyamam yoḥsa bu harāret ile
Yetişür sevdiğüm bir āh saña

6 menzilümūñ: menzilūñ D

7 kendi: gitdi M, B

V E: 123b, H: 123b, D: 122b, M: 3, B: 101a

6 Şubh-ı mahşer beyâz-ı rîşûndür
İzzetâ gelsün intibâh saña

7 Der-i Hünkâr-ı ‘aşka gel yâ hû
Yetişür melce’ ü penâh saña

4

-- . -- / - . -- / - . -- / - . --

1 Gülşen-i ümmîde ağıdı cûy-bâr-ı hûlyâ
Bâd-ı efkâr ile açıldı bahâr-ı hûlyâ

2 Yüz görümlük genc-i fikri virdi dâmâd-ı hayâl
Hacle-gâh-ı vehme geldükde nigâr-ı hûlyâ

3 Nice biñ keştî-i ye’si bir nefesde garğ ider
Himmet-i bâd-ı emel ile bahâr-ı hûlyâ

4 Biñ hayâlât ile biñ farz-ı muhâl eyler gönül
Olmadı dîvâne bir kez kâm-kâr-ı hûlyâ

5 Devr-i hüsn-i yâr ‘İzzet gelmedi bir gün kadar
Zülf ü rûyıyla geçüp leyl ü nehâr-ı hûlyâ

6 Kân u deryâ der-geh-i Monlâ’ dadur gel ara bul
Bendeğânı eylemez ‘azm-i diyâr-ı hûlyâ

5

. -- -- / . -- -- / . -- -- / . -- --

1 Gül-i rûyuñ olınca sâkiyâ tâb-efken-i mînâ
Degül mey nâr-ı hacletden tutuşdı gül-şen-i mînâ

2 Seni meysüz meyi sensüz gözüm görmez ki farğ itsem
Ruğ-i aluñ mı sâkı mey midür pertev-zen-i mînâ

3 Üşer erbâb-ı feyzüñ teşne-diller başına elbet
Tehî peymânenen hâlî midür pîrâmen-i mînâ

4 N’ola şevk-i derûnından semâ’ eylerse meclisde
Fürûğ-ı bâdeden tennürelendi dâmen-i mînâ

5 Tağayyür bulmaz aşhâb-ı derûnuñ rengi şahbâdan
Bu ma’nâyı ider tenvîr zât-ı rûşen-i mînâ

VI E: 123b, H: 123b, D: 122b, M: 4, B: 101b

5 rûyıyla: derdiyle D

VII E: 124a, H: 124a, D: 123a, M: 4, B: 101b

3 teşne: neş’e D

- 6 Sifāl-i köhne-i mey-hāne şağ olsun bu demlerde
Kırılmış bir de keyf-i dil-ber-i nāzük-ten-i mīnā
- 7 Kümeýt-i bāde-i tahkīki sür ‘İzzet bu meydāna
Feres-rān-ı hayālūñ oldı şāhib-tevsen-i mīnā
- 8 Gül-i sır-ābıyam mey-hāne-i gül-zār-ı Monlā’nuñ
Tutuşsun nār-ı reşkinden derūn-ı gül-han-i mīnā

6

-- . -- / - . -- / - . -- / - . --

- 1 ‘Aqluñ olsaydı olurduñ sen dañi meftūn saña
Sen o Leylā’şın ki cān Mecnūn cihān Mecnūn saña
- 2 Necm-i ikbālūñ füzūndur nañsı sa’dından gōñül
Hidmet itmişdür bilürsin tāli’-i vārūn saña
- 3 H’āce-i bender-geh-i miñnetsin ey dil el virür
Haşre dek şu fülke-i çeşm-i güher-meşhūn saña
- 4 Mā-cerā-yı Qays u Ferhād’ı ne bilsün şehr-i ‘aşk
Al haber kühsārdan kılsun beyān hāmūn saña
- 5 Bir taraftan gösterüp bir zañm-ı merhem-nā-pezīr
‘Ākıbet bir derd açar ‘İzzet dil-i pür-ñūn saña
- 6 Ergānūn-ı nāle itmez derd-i ‘aşka fā’ide
Merhamet itmezse ey dil Hazret-i Ergūn saña

7

-- . -- / - . -- / - . -- / - . --

- 1 Tā ezelden āşnā yār-ı ‘atıķumdur belā
‘Āzim-i rāh-ı ebed olsam refıķumdur belā
- 2 İntihāb itdüm ezelde ben anı rüz-ı elest
İştikā itmem cezā-yı mā-yelıķumdur belā
- 3 Köhne saķf-i zulmetūñ berķ-i kazādur şu‘lesi
Rüşenā-bağşende-i ķalb-i muzıķumdur belā
- 4 Günde biñ kez hātır-ı nā-şādum istifsār ider
Yār-i ġār-i müşfikum ġāyet şadıķumdur belā

VIII E: 124a, H: 124a, D: 123a, M: 4, B: 101b

IX E: 124a, H: 124a, D: 123a, M: 5, B: 102a

3 şu‘lesi: düşmeni D

5 Çeşm-i hışmum 'İzzetā deryā-yı tūfān-ı hīz olup
Mevce-i eşkümde gayb oldu ğarīkumdur belā

6 İbtilā-yı 'aşkdan yok mā'adā ekdārumuz
Sāye-i Monlā'da merdūd-i tarīkumdur belā

8

-- • / - • - • / • - - • / - • -

1 Baḡ rūy-i yāre tīr ü kemān söylerem saña
Kim ḡaş u göz uciyla nihān söylerem saña

2 Bir dāḡ-ı 'aşḡ görsem o bāzū-yı sīlmede
Derd-i derūnı ben o zamān söylerem saña

3 Telḡ eylemem şafāmuzı gül-geşt-i bāḡda
Cūy-ı sirişki āb-ı revān söylerem saña

4 Cellādı küşte bilmeden ey dil ne fā'ide
Çeşmi eger virürse amān söylerem saña

5 Hicrūñle çekdigüm ḡamı 'ömrümde çekmedüm
İster inanma ister inan söylerem saña

6 Ey dil geçende zaḡmın o tīrūñ bilürsin a
Yaḡşıysa da nigāhı yaman söylerem saña

7 'İzzet çürütdi bister-i gerdūnı ṭālī'um
Baḡt-ı siyāh ḡ'āb-ı girān söylerem saña

8 Der-ḡāh-ı Pīre vāşıl olursam eger göñül
Esrār-ı 'aşḡı anda 'ayān söylerem saña

9

- • - - / - • - - / - • - - / - • -

1 Her ne dem kim yār sell-i seyf-i nāz eyler baña
Cān-ı şīrlīn telḡī-i mergi niyāz eyler baña

2 Vaḡt-i ḡ'āb-ı yāre dek sūziş 'aceb bir iş midür
Bī-ḡayādur şem' kim 'arż-ı güdāz eyler baña

3 Mürḡ-ı cāndur dīdesin dām-ı dile meyl itdüren
Ez-ḡazā güncişḡ şayd-ı şāh-bāz eyler baña

- 4 Cāhilem üftāde-i kūy-i dil-ārā olmada
Duḡter-i rez gāh ta'īlīm-i namāz eyler baña
- 5 Yıkmadum kâbildi yıkmaḡ zūr-ı dest-i āh ile
Her ne cevır itse felek bi'llāhi az eyler baña
- 6 Āteş-i reng-i hınāsı dāḡ urur 'İzzet dile
Yār ise vaż'-ı benān-ı imtiyāz eyler baña
- 7 Pestden ümmīd-i iḡsān eylemez bālā-revān
Her ne kim eylerse Pīr-i ser-firāz eyler baña

10

-- • / - • - • / • - - • / - • -

- 1 Bir cānı vardı itdi hezāruñ fedā saña
İnşāf virsün ey gül-i ra'nā Ḥudā saña
- 2 Bād-ı nesīme şor varup ol gönçeden haber
Ey peyk-i āh düşdi yine ilticā saña
- 3 Ey tıfl-ı nev-resīde yarar bir gün işine
Öğretti kār-ı 'aşḡı gönül güç belā saña
- 4 'Ālem şarāb-ı leblerinüñ mübtelāsıdur
Sāḡar mı sākıyā yalıñuz mübtelā saña
- 5 Şunmuş raḡībe şoḡbet-i ḡelvāda leblerüñ
Ol şūḡ bir oyun çıkarup adı mā saña
- 6 'Uḡbāda ḡaḡḡ-ı kāfiri şaymam mı ey raḡīb
İtmem vişāl-i yārım ile iftirā saña
- 7 Ta'bīri vaşl-ı perçem-i cānāndur ey gönül
Şalmışdı şāye dün gice perr-i hümā saña
- 8 Düşmez şikāyet itme ḡam-ı zūlf-i yārdan
Bu kesb-i yeddür ey dil-i zārım bükā saña
- 9 Ey dil pelās-ı sīnede ḡanlar içindesin
Meyl eylemez bu ḡāl ile bir dil-rübā saña
- 10 Şad pāre itse liḡyeñi tār-ı ketān gibi
Ol māhdan düşer mi gönül iştikā saña

5 yıkmadum: yakmadum D / zūr-ı: rüz-ı E, H, D

XII E: 125a, H: 125a, D: 124a, M: 6, B: 102b

5 şūḡ: D -

7 ta'bīri: ta'bīr-i D

- 11 'İzzet gulām-ı der-geh-i Monlā Celāl'sin
İtmez dirîğ feyżini Şems-i hüdā saña

11

• • - - / • • - - / • • - - / • • -

- 1 İbtidā nūş-ı mey-i la'lüni keyf eyle baña
Soñra lāyık mı dirîğ eyle de hayf eyle baña
- 2 Kāhramānum saña bir iş mi raķıb öldürmek
Niçe kāfir kırayum ğamzeñi seyf eyle baña
- 3 Şu kışı şunda ber-ā-ber çıkarup tenhāca
Şoñra var dūzaķı kāşāne-i şayf eyle baña
- 4 Didi bir sūhte dil-dāra 'iyāzen bi'llāh
Kendiñi medrese-i vaşda żayf eyle baña
- 5 Yā Rab evhām u hayālātı gider 'İzzet'den
Pirümün şüret-i der-ğahını tayf eyle baña

12

- - • / - - • • / • - - • / - - -

- 1 Bir dāğ var derūnda baña her dem āşnā
Kim baña acır olsa o da merhem-āşnā
- 2 Kānlı bıçaķlı olsa da yaramla ğamzesi
Gördükce çeşmini çıkarām olsām āşnā
- 3 Ben ağladuķca güldi cihān güldüm ağladı
Bİġānedür bu sūr-gehe mātem-āşnā
- 4 Olmazdı 'āşık olmasa dünyāda derd ü ğam
'Āşık revā mı olmaya derd ü ğam-āşnā
- 5 Maħcūb-ı ma'siyet tırurām bāb-ı Pır'de
Bİġāneyem o der-gehe 'İzzet hem āşnā

XIII E: 125a, H: 125a, D: 124a, M: 6, B: 102b

4 kendiñi: kendüñüz E, H, D

XIV E: 125b, H: 125b, D: 124b, M: 6, B: 102b

1 acır: açar D

3 sūr-gehe: sūrken D

--- • / • --- • --- / • ---

- 1 Haṭṭ-ı ruḥ-ı yāri kıl temāṣā
Āteşde bahārı kıl temāṣā
- 2 Āhū-yı nigāha ḡamze der-pey
Şayyād u şikārı kıl temāṣā
- 3 Gūş it güli ey raḡl̄b-i kec-ṭab‘
Gül-şende hezārı kıl temāṣā
- 4 Ferdāyı düşün bu ḡ‘āb-gehde
Leylinde nehārı kıl temāṣā
- 5 İrmezse sipihre dest-i ‘aḡluñ
Evzā‘-ı kibārı kıl temāṣā
- 6 ‘İzzet der-i Mevlevide yan gel
Keyf-i dil-i zārı kıl temāṣā

XVI

• --- / • --- / • --- / • ---

- 1 Şafā-yı bezm-i gül-şen der-dem-i ḡ‘ābest şeb-nem-rā
Naşlb ez-bāḡ-ı fānl çeşm-i pūr-ābest şeb-nem-rā
- 2 Dem-i her şubḡ-i ferdā rūz-i rūst-ā-ḡIz-i ū bāşed
Zi-ḡod reften be-iḡl̄m-i beḡā bābest şeb-nem-rā
- 3 Tu ger rūşen-dill cāy-ı perestiş hest der-nezd̄lk
Şikest-i berg-i gülhā ṭāḡ-ı miḡrābest şeb-nem-rā
- 4 Geḡl̄ bā-gül nişlined geh şevēd ḡur-şld-rā mihmān
Sebük-rūḡl̄ sürāḡ-ı bezm-i aḡbābest şeb-nem-rā
- 5 Be-zūr-i ‘ışḡ-ı ‘unşur cāy-ı yek-d̄lger büved ḡā‘im
Dil-i pūr-āteş-i ḡur-şld gird-ābest şeb-nem-rā
- 6 ‘Aşā-yı ma‘nevī dāred za‘İfān bā-vücūd-i ḡod
Sebük-seyrī zi-feyz-i cism-i bl̄-tābest şeb-nem-rā
- 7 Bisāṭ-ı gül şevēd ber-ḡIde-i dest-i fenā āḡir
Ezln ma‘nl-i rengln ḡāne der-ābest şeb-nem-rā

XV E: 125b, H: 125b, D: 124b, M: 7, B: 103a

2 nigāha: ننگه E, H

XVI E: 125b, H: 125b, D: 124b, M: 7, B: 103a

3 hest der-nezd̄lk: der-nezd̄lk E, H; dūr nezd̄lkest M, B

- 8 *Dil-āgāhān zi-feyz-i bī-ḥodī yābed şarāb-ı şevk
Güdāz-ı sāgar-i ten bāde-i nābest şeb-nem-rā*
- 9 *Gehl der-tengnāy-ı gönçe gāhl der-fezā-yı mihr
Cihān yek mebhāş-i İcāz u ıtnābest şeb-nem-rā*
- 10 *Çü-Bİ-dil 'İzzetā ez-feyz-i ṭab'-ı şūh mī-cūşem
Kemīne kaṭre-i dil mevc-i deryābest şeb-nem-rā*
- 11 *Güdāz-ı cevherem ez-tāb-ı Şemsü'd-dīn-i Tebrīz est
Be-nezd-i neyyir-i raḥşān kücā tābest şeb-nem-rā*

ḤARFÜ'L-BĀ'

14

• • - - / • • - - / • • - - / • • -

- 1 Bir şeker çignediler şöhet-i helvāda bu şeb
Yār la'lin şunacaķmıř baña tenhāda bu şeb
- 2 Var imiş şanki femi ḥayrdur in-şā'allāh
Öpmüşem koķlamıřam gönçemi rü'yāda bu şeb
- 3 Dil-i dīvāne ṭutuşdurmasun eflāki şakın
Bir kıızılıķ var idi dāmen-i řahrāda bu şeb
- 4 O mehuñ 'aşķına bir mertebe içdüm ki şarāb
Kalmadı ḥumda ne destīde ne mīnāda bu şeb
- 5 Alup āgūş-ı ḥayāle niçe fikr-i bārīk
Şardum ol müy-miyānı hele ma'nāda bu şeb
- 6 Şubḥa kalsun şafaķ-ı sīnedeki tāb-ı beyān
Dūde-i āh-ı dili göstereyüm sāde bu şeb
- 7 Bāde-i la'li gelüp yāda o māhuñ 'İzzet
Söyledüm bu ğazeli kāfiye-i bāde bu şeb
- 8 Didi var der-geh-i Monlā'da namāzı öğren
Şubḥ olunca baña nuşḥ eyledi seccāde bu şeb

15

-- • / -- • • / • -- • / -- •

- 1 Virsün mi şevk bezme bu peymâne-i habâb
Olmaz karar-ı neş'e-i mey-hâne-i habâb
- 2 Bir bād-ı âh ile tükenür 'ömr-i yek-deme
Bî-hüdedür nigâh-ı gazûbâne-i habâb
- 3 Mânend-i mevc gözle zemîn-i tenczûli
Vîrân-ı rif'at olmada kâşâne-i habâb
- 4 İtmez cihânda mürğ-ı hevâ hâr u has taleb
Bir çübdan şikeste olur lâne-i habâb
- 5 Bu çerh-i âb-gînedeyapmañ tehî binâ
'İbret degül mi çeşm-i dile hâne-i habâb
- 6 Çeşmümde bir dem eylemez eşk-i terüm karar
Yâ Rab ne âbdur k'ola bîgâne-i habâb
- 7 Erbâbı anı cevher-i efserle bir tutar
Tâc-ı kadehde kim görilür dâne-i habâb
- 8 Bî-neş'edür felek o zaman derk iderdi halk
Bir kerrecik bakılsa şu hum-hâne-i habâb
- 9 Cism-i laîfdür o kadar 'İzzetâ o mâh
Füşat-serâdur aña perî-hâne-i habâb
- 10 İtdük nesîm-i lutfına Monlâ'nuñ ilticâ
Besdür bize taşaşşuna vîrâne-i habâb

16

-- • / -- • • / • -- • / -- •

- 1 Rindâna başka keyf virür lezzet-i şarâb
Nüş itmey olsa âbda kefiyyet-i şarâb
- 2 Yok kaatre bâde la'l-i bütân-veş 'ilâc için
Yâkûtı geçdi nedret ile kıymet-i şarâb
- 3 Sâkinüñ öpmeyden elin alduñ ayağını
Vâ'iz efendi böyle midür hürmet-i şarâb

XVIII E: 126a, H: 126a, D: 125a, M: 8, B: 103b

4 olur: olup M, B

XIX E: 126b, H: 126b, D: 125b, M: 8, B: 103b

2 kaatre: kaatre-i D

- 4 Rūyuñ şafāsıdur 'araķı eyleyen sefid
La'lūñ hicābıdur sebeb-i ĥumret-i şarāb
- 5 Maĥmūrı şubĥ-ı maĥşere dek mest-i ĥ'āb olur
Qaldurmasa fütādesini ġayret-i şarāb
- 6 İbķā-yı nāmdur ġaraż ancak ĥayātdan
Cem-şid'e oldı āb-ı beķā şöhret-i şarāb
- 7 Ĥum-ĥāne-i felekde daĥi nīm cūr'a yok
'Usretli oldı ġurre gibi rü'yet-i şarāb
- 8 Dehrūñ yübūset eyledi muĥtel dimāġını
'İzzet qurutdı 'ālemi ġör kıllet-i şarāb
- 9 Bir bāde şundı 'Ārif-i Rūm'ūñ 'ināyeti
Mest itdi 'aşķ ile dili bī-minnet-i şarāb

17

-- • / - • • / • - - • / - • -

- 1 Gülden şikāyet eylemedi ĥāra 'andellb
Zaĥm açdı derdin açmadı aġyāra 'andellb
- 2 Bir āferīne degmedi şāh-ı bahārdan
Cārūb kıldı bālini gül-zāra 'andellb
- 3 Mecnūn gibi o dala bu dala qonup gezer
Aldanmış al ġonçeye bī-ķāre 'andellb
- 4 Quşluķ nevālesi ider āmāde güllere
Her gice şaplayup cigerin ĥāra 'andellb
- 5 Girse şimāĥ-ı ġonçeye ma'nā-yı rāz-ı 'aşķ
Mecbūr olur mı şan'at-ı tekrāra 'andellb
- 6 Aġlar sümūm-ı āhdan öldü kıyās idüp
Gördükce berg-i ġonçeyi şad-pāre 'andellb
- 7 Her biri āb-rū-yı recā tökdi gül-büne
Naql itdi mā-cerāsını enhāre 'andellb
- 8 'İzzet olurdı belki gül-i kāma dest-res
Sa'y itmese benüm gibi eş'āra 'andellb

9 mest itdi: mest eyledi D

XX E: 127a, H: 127a, D: 126a, M: 9, B: 104a

7 naql itdi: naql eyledi D

8 itmese: itmezse D

- 9 Gūyā olur mı her sene bir Gül Kaşidesi
'Arz itmeseydi Hāzret-i Hünkār'a 'andellb

18

---•/---•/•---•/---•

- 1 Oldı muḳallid-i dil-i nā-şād 'andellb
Gönlümce şimdi eyledi feryād 'andellb
- 2 Naḥl-i gülün ocağını söndürdi āhdan
Hem çalışur ki eyleye İḳād 'andellb
- 3 Güllerle içli tışlı olup aldı gonçeyi
Gül-zāra itdi oğlunu dāmād 'andellb
- 4 Miḳdār-ı cismine göredür zūrı 'āşıkuñ
Yetmez mi kūh-ı gül-büne Ferhād 'andellb
- 5 Bāğ-ı vaṭanda gonçeme hār olmuş āšnā
'İzzet revā mıdur ki ola yād 'andellb
- 6 Bāğ-ı Merām-ı Hāzret-i Hünkār'a 'azm idüp
İster nevā-yı nāydan imdād 'andellb

19

---•/---•/•---•/---•

- 1 Tāḳat getürse tāb-ı ruḥ-ı yāra āftāb
İtmez şu'a'ı destine ḡaddāra āftāb
- 2 Enfās-ı pİr-i şubḥa teveccühle fer bulur
Bİ-hūde mi girer giceler ḡāra āftāb
- 3 Āḡuş-ı şubḥı bir nefes içre fedā ider
Ġāyet şebİhdür o fedā-kāra āftāb
- 4 Māhuñ bitürdi kārın o ḥur-şİd-i evc-i nāz
Bilmem 'aceb ne ḥālde bİ-çāre āftāb
- 5 Pā-māl ider zemİni tenezzülde pertevin
Her gün gelürse n'ola ser-i kāra āftāb
- 6 Şeb-nem gedā-yı gül-şen-i eyyāmdur o da
Her gün bakar 'ināyet-i gül-zāra āftāb

- 7 Sevdâsı nûr-ı vahdeti inkârdur yine
Çerh olsa çeşm-i münkire yek-pâre âftâb
- 8 ‘İzzet felek kurutmuş anuñ çeşmesin daği
Cüyende feyz-i hâmemi hem-vâre âftâb
- 9 Gördi bu gülşenüñ niçe evc ü hâzîzini
Gül-mîh olunca der-geh-i Hünkâr’a âftâb

20

---./-.-.-./.-.-.-./-.-.-

- 1 Meşhûrdur ki fişk ile olmaz cihân harâb
Eyler anı müdâhene-i ‘âlimân harâb
- 2 Bilmez ki iki kat yıkılır kendi halkdan
İster cihân yıkıldığını hân mân-harâb
- 3 A’mâl-i hayr süllemidür kaşr-ı cennetüñ
Mümkün mi çıkma olsa eger nerd-bân harâb
- 4 Bir mevsim-i bahârına geldük ki ‘âlemüñ
Bülbül hamûş havz tehl gül-sitân harâb
- 5 Çıkmaz bahâra degmede biçâre ‘andelîb
Pejmürde bâl vaqt şitâ âşyân harâb
- 6 Elbette bir sütünü olurdı bu kubbenüñ
‘İzzet nihâyet olmasa kevn ü mekân harâb
- 7 Teslîm olursa Pîr’e medeng-i idâresi
Olmaz diyâr-ı Rûm’da bir hânedân harâb

21

-.-.-./-.-.-./-.-.-./-.-.-

- 1 Çehresinden bellidür ister mi işbât-ı neseb
H’âher-i ma’rûfidur muğ-beççenüñ bintü’l-‘ineb
- 2 Ahz u kabza humlarnı sâkı vekîlidür sebû
Bâdeyi itme tehl mînâ vü sâgardan taleb
- 3 Korkaram bir reng alur güller dehânuñ koğlayup
Pek açıldıñ bâdeden ey gonçe-i bağ-ı edeb

- 4 Bir veled âdem diyü ikrâm iderler müfside
Kâr-ı ebnâ-yı zamân oldu bu vaz'-ı bü'l-'aceb
- 5 Sâye-i Monlâ'da tertîb eyledüm cevherlerin
'İzzet'üñ gencîne-i dîvânı oldu muntehâb
- 6 Güfte-i Nâbl ile nazm-ı bellîgüm bir midür
Nev-perend-i şab'ıma beñzer mi kâlâ-yı Haleb

22

---•/---•/•---•/---•

- 1 Gülşen ki gark-ı kûlzum-i meh-tâbdur bu şeb
Âgûş-ı gonçe bülbüle gird-âbdur bu şeb
- 2 Feyz aldı hâk cür'a-i şahbâ-yı mâhdan
Her seng-i bâğ cevher-i nâ-yâbdur bu şeb
- 3 Mest-i 'arâk-feşânî-i ruhsâr-ı yâr olup
Gül bisterinde jâle girân-h'âbdur bu şeb
- 4 Hur-şîd oldu şûret-i nergiste rû-nümâ
Gülşende mâh bir gül-i şâd-âbdur bu şeb
- 5 Şeb-nemler oldu şâd-revân bâğa sū-be-sū
Her berg bir hadlîka-i sîr-âbdur bu şeb
- 6 Geh bâde gâh gonçeyi vaşf itmeden garaž
Bûs-ı lebin o meh-veşe işrâbdur bu şeb
- 7 Bir 'ömr-i câvidân deger bir kadeh şarâb
Âb-ı hayât 'âşîka zehr-âbdur bu şeb
- 8 Hep şem'-i âh ile iriyor şubh-ı firqati
'İzzet esîr-i zülf-i siyeh-tâbdur bu şeb
- 9 Bâğ-ı fenâda münkir-i Monlâ Celâl için
Her berg-i bîd tîğ-ı cilâ-yâbdur bu şeb

23

••---/••---/••---/••---

- 1 Alur ol mâhı keder bende sürûr olduğu şeb
Vaşla h'âhiş-ger olur dilde fütûr olduğu şeb

6 nev-perend: ez-perdend D

XXV E: 128a, H: 128a, D: 127a, M: 10, B: 104b

6 lebin: lebini D / meh-veşe: meh-veşin M, B

XXVI E: 128a, H: 128a, D: 127a, M: 11, B: 105a

1 alur ol mâhı: olur ol mâha M, B

- 2 N'ola vuşlat gicesi āh-ı derūn olsa füzūn
Şem' keşretle yanar hānede sūr olduğu şeb
- 3 Senden ayrıldığı günden beridür 'āşıkınıñ
Var mı ser-dāde-i bālın-i huzūr olduğu şeb
- 4 Şaklaram koynuma kim görmeye baht-ı siyehüm
O meh-i burc-ı sitem slneme nūr olduğu şeb
- 5 Dil-i sevdā-zede az kaldı ki kendin boğsun
Zülf-i dil-dārdan āvāre vü dūr olduğu şeb
- 6 'İzzet'e h'ān-ı Süleymān ola Pır'ūñ keremi
Cesedi kabre düşüp tu'me-i mūr olduğu şeb

24

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

- 1 Hem-dem-i Bektāşyān-ı rüz-ı mātemdür şarāb
Bezm-i nefrīn-i Yezīd-i hīze elzemdür şarāb
- 2 Olsa bezm-ārā kıyām it sākiyā mīnā-be-kef
Hürmet eyle yādigār-ı Hāzret-i Cem'dür şarāb
- 3 Āb-ı nīlān-veş bakar her şahsuñ isti'dādına
'Āşıkā iksīr-i a'zam zāhide semdür şarāb
- 4 On sekiz biñ 'ālemūñ keyfiyyetinden neş'e-yāb
Kimse bilmez neydüğün bir başka 'ālemdür şarāb
- 5 Baḡs-i reng-i alı 'İzzet gül gibi İzāḥ ider
Nüşa-i yāḡūt-ı aḡmerden mütercemdür şarāb
- 6 'Aşḡ-ı Mevlānā ile ser-mest olan almaz ele
'Āşıkā dirlerse de iksīr-i a'zamdur şarāb

25

- . . - / - . . - / - . -

- 1 Gönlüm olaldan kafes-i ıztırāb
Çıkmadı mürğ-ı nefes-i ıztırāb
- 2 Bismil-i mürgāndan aldum haber
Deşne imiş çāre-res-i ıztırāb

- 3 Kāfile-i ‘aşka derādur sükūt
Oldı tehī-dil ceres-i ıztırāb
- 4 Gāh konar evc-i sa‘ādetde de
Re’s-i hümāya meges-i ıztırāb
- 5 Kāşki kırtarsa beni alsa da
Cān ise ger mültemes-i ıztırāb
- 6 Kāmumı aldum ğam-ı eyyāmdan
Kalmadı ‘İzzet heves-i ıztırāb
- 7 Maṭbah-ı Monlā’da yanarsın eger
Sīnede olmaz kabes-i ıztırāb

26

• - • - / • • - - / • - • - / • • -

- 1 Hābāb-ı bāde kadamış beķā-yı ‘ālem-i āb
Şudan yapılmış esās-ı binā-yı ‘ālem-i āb
- 2 Kırıldı şİşe-i dil bezm-i yāri neyleyeyüm
Şikeste cām ile olmaz şafā-yı ‘ālem-i āb
- 3 Piyāle boş bulunup söyledi kadeh-kāra
Sebūnın oldığını imtilā-yı ‘ālem-i āb
- 4 Sefīne-i dili bāhr-ı şarāba ğarķ itdi
Hevā-yı nefse uyup nāhūdā-yı ‘ālem-i āb
- 5 Şubaşı başdı gibi bezm-gāh-ı rindānı
Çoğaldı mey-kedede hūy-ı hāy-ı ‘ālem-i āb
- 6 Yıkıldı sūy-ı harābāta gitdi kāse-be-kef
Ġamuñla ‘İzzet olup mübtela-yı ‘ālem-i āb
- 7 Şafā-yı vaķti bulup kendi ‘āleminde olur
İder mi bende-i Pīr ilticā-yı ‘ālem-i āb

27

- - • / - • - • / • - - • / - - -

- 1 Bir iş mi baħr-i kudret-i Hāķķ’a bu nūh kıbāb
Deryāsı mevcine göredür vūs‘at-i hābāb

5 ger: eger D

XXIX E: 128b, H: 128b, D: 127b, M: 12, B: 105b

3 imtilā: ibtilā D

5 hūy-ı hāy: būy-ı hūy-ı hāy M, B

XXX E: 129a, H: 129a, D: 128a, M: 12, B: 105b

- 2 Çevgân-ı ebruvânı ile şahid-i kazâ
Dönmez bu top itnese İmâ-yı inqılâb
- 3 Geldük dem-i harâb-ı harâbât-ı 'âleme
Sâkı harâb bâde harâb u kadeh harâb
- 4 Pür-şevk ider mi mâhını her dem bu mey-kede
Nüş itse de piyâle-i hur-şidden şarâb
- 5 'İzzet-veş eñ gedâsı şeh-i mülk-i nâzm olur
Her kim iderse Hâzret-i Monlâ'ya intisâb

28

••••/••••/••••/••••

- 1 Görmeyem sâgar-ı ümmîdi leb-â-leb yâ Rab
Tâ ki mest eylemeye bâde-i maṭlab yâ Rab
- 2 İtme ham kaddümi maḥcûbı idüp ṭâlî'ümün
Çekmeyem hem-çü felek minnet-i kevkeb yâ Rab
- 3 Eyle ta'îlm aña dârü'l-hikem-i feyzünden
Çekmesün tıfl-ı dilüm şıklet-i mekteb yâ Rab
- 4 Nüşa-i zâtuma tehzîb gibi rağbet vir
Eyle ahlâkumı lutfuñla mühezzeb yâ Rab
- 5 Karışuk yazsun anı lutfuñ ile dest-i kerem
İtme mecmû'â-i 'işyânı müretteb yâ Rab
- 6 Yazıla eşk-i nedâmetle berât-ı 'afvum
Yüzümün karasını itme mürekkeb yâ Rab
- 7 Bâde-i 'aşkuñ ile 'İzzeti ser-mest eyle
Der-gehünde ola her na'resi yâ Rab yâ Rab
- 8 İtme Monlâ kulınuñ gayrıya muhtâc beni
Halkdan rişte-i âmâlumi kes hep yâ Rab

29

--••••/-••••/-••••/-••••

- 1 Dâ'imâ bir söyleyüp iki sükût it kıl edeb
Bir zebân virdi saña nuṭk-âferînuñ iki leb

2 top: D –

4 mey-kede: mey-kedenün D

XXXI E: 129a, H: 129a, D: 128a, M: 12, B: 105b

4 mühezzeb: müzehheb D

XXXII E: 129b, H: 129b, D: 128b, M: 12, B: 105b

- 2 Lebleri bî-hûde-güyānuñ kefi efsûsıdur
Cevher-i enfâsı itlâf itdiginden bî-sebeb
- 3 Hoḡḡa-i femden saḡın ‘arz-ı cevāhir eyleme
Nûk-ı engüş-i zebānuñ itmeyince münteḡab
- 4 Söyleme ol lafzı kim muḡtâc ola Ḳāmûs’a ḡalk
Olsa Ḳānûnû’l-Edeb her ḡarfi yâ Akşe’l-İreb
- 5 Şaḡş-ı pür-günüñ dehānı yaymacı dükkānıdur
Hoḡḡasın cevher-fürüş itmez ḡuşāde bî-ta‘ab
- 6 Kise-i endîşede ḡıfz it ki rāyicdür bu söz
Sım ise nuṡḡuñ eger bil kim sükûtuñdur zeheb
- 7 Seng-i ḡarādan ider ‘İzzet ḡeḡı cevher zuḡūr
Ma‘den-i esrār-ı Monlā’dur sözüm bā-feyz-i Rab
- 8 Çün ki cevherdür biraz ağır da gelse ey Reşād
Ḳurṡa-ı ḡuş eyle kim fikründe ḡalsun nuṡḡ-ı eb

30

• - • - / • • - - / • - • - / • • -

- 1 Şarāb-ı ye’sile dil itdi şüst ü şüy-ı ṡaleb
Kebāb olursa da artuḡ virür mi büy-ı ṡaleb
- 2 Düşer mi züll ü hevān şun‘-ı bî-niyāz olana
Zemīn-i nāza saḡın itme ferş-i rüy-ı ṡaleb
- 3 İläḡı şüret-i dil-ḡāḡı sil bu āyīneden
Derūna girmeye tā ḡüb u zişt rüy-ı ṡaleb
- 4 ṡarīḡ-ı ḡaḡḡa varur şāḡ-rāḡ-ı istignā
Çıkar zoḡaḡ degül rāḡ-ı cüst-cüy-ı ṡaleb
- 5 Şarāb-ı ye’sile pür-neş’eyem bu demlerde
Şikeste olsa daḡı keyfine sebüy-ı ṡaleb
- 6 Cihānda aç ḡalayum ‘İzzetā degülse naşīb
Bulursa kendine bir loḡmacıḡ gelü-yı ṡaleb
- 7 Olur nihāl-i emel az zamānda bār-āver
Dökülse der-ḡeh-i Monlā’ya āb-rüy-ı ṡaleb

31

• - • - / • • - - / • - • - / • • -

- 1 Ser-i edeb be-zemîn der-bağal sebûy-ı taleb
Türâb-ı mey-kedeye döküm âb-rûy-ı taleb
- 2 ‘Alîl-i şahv-nümâyam fakîr-i şâh-eṭvâr
Şikestelik getirür destüme rûfû-yı taleb
- 3 Zemîn-i ‘acze eger şeh-süvârlar daḥi ser
Olur mı zûr ile çevgân-rübûde gûy-ı taleb
- 4 Güşâyîş-i gül-i maṭlab görüldi kaç kerre
Bu bâğa esdigi yok bād-ı ârzû-yı taleb
- 5 Nihâl-i ‘ayba viren berg ü şâh yüz şuyıdur
Zemîn-i maṭlaba rîzende olma ḥûy-ı taleb
- 6 Göñül ki ğurbete tâ çıkmayıca ‘İzzet ile
Ne yana düşdigini bilmez idi kûy-ı taleb
- 7 Derûnuma ne ki geldiyse ‘İzzetâ Pîr’üm
‘Înâyet eyledi bî-renc-i güft-gûy-ı taleb

XXXV

• - - - / • - - - / • - - - / • - - -

- 1 Nümûd ez-zîr-i zülfeş âşnâyl ḥâl-i yâr imşeb
Sa‘âdet şud be-men ân aḥter-i dūnbâle-dâr imşeb
- 2 Zi-dâğ-ı dîl çerâğân mî-nümûdem ḥîlle mî-kerdem
Be-hem refîlm bâ-cânân ṭarf-ı lâle-zâr imşeb
- 3 Bî-şû ez-girye-i mestâne aḥvâl-i kıyâmet-râ
Zi-bîlm-i rûz-ı ferdâ nîst lâyıḳ âh u zâr imşeb
- 4 Sevâd-ı ṭâlî‘-i Mecnûn çerâğ-ı ḥân mânem şud
Füzûn ez-zülf-i Leylî tārûmârem tārûmâr imşeb
- 5 Zi-her sū yek gül-i ḥur-şîd ser-zed bezm-i gül-şen-râ
Ḥacil şud ez-şafâ-yı meh-veşân şubḥ-ı bahâr imşeb

XXXIV E: 130a, H: 130a, D: 129a, M: 13, B: 106a

XXXV E: 130a, H: 130a, D: 129a, M: 13, B: 106a

1 âşinâyî: âşinâ-yı M, B

2 zi-dâğ: ne dâğ D / bâ-cânân: bâ-cân D

5 zi-her sū: ne her sū D

- 6 ÇünIn bāyed be-merd-i bl-nevā taht-ı Süleymānı
Be-bād-ı āh kerdem 'İzzetā terk-i diyār imşeb
- 7 Be-Şemsü'l-Ḥaḡ fikendem şubḡ-dem pervāne-i cān-rā
Ki şud ez-bes zi-fıkr-i āstāneş bl-ḡarār imşeb

ḤARFÜ'T-TĀ

32

-- -- / -- -- / -- -- / -- --

- 1 Nev-be-nev ābād olur her gün sarāy-ı 'ankebūt
Ġāyet-i fikrinden olmışdur ġinā-yı 'ankebūt
- 2 Külbe-i mazlūma dest-endāz olan vīrān olur
Baḡ perīşān itdi cārūbı du'āy-ı 'ankebūt
- 3 Herkesün mīḡdār-ı şaydı kuvvet-i dāmıncadur
Ger hümā olsa meges olmaz ġidā-yı 'ankebūt
- 4 Şayd ider rızḡın çıḡınca zāhid-i ḡalvet-güzİn
Ḥİledendür ḡānesinde ihtifā-yı 'ankebūt
- 5 İrtifā'-ı süllem-i eyvānına nisbetledür
N'ola 'ādetden ziyāde olsa pāy-ı 'ankebūt
- 6 Ḥāne-i vīrāne-i dünyāya eñser ḡaḡmadı
Bir Ebü'd-derdā olup rāz-āşnā-yı 'ankebūt
- 7 Olmasun mı ḡāḡ-ı şevket-ḡāne-i şāḡānda
İrtifā'-ı ḡadr ile devlet-sarāy-ı 'ankebūt
- 8 Aḡmed-i Muḡtār'a oldı perde-dār-ı bāb-ı ġār
'İzzet olsam kāşḡı kemter gedā-yı 'ankebūt
- 9 Çalışur tā kim ide nesc-i külāḡ-ı Mevlevī
Rişte-keş olmaḡda dā'im dest ü pāy-ı 'ankebūt

33

.. -- / .. -- / .. -- / .. --

- 1 Ġam-ı la'lüñ ile mecrūḡ dimāḡ-ı yāḡūt
Görinür hem-çü şadef penbe-i dāḡ-ı yāḡūt
- 2 Çün ki yāḡūt daḡı ḡün-ı dilin nūş eyler
Olsa destümde n'ola her dem ayaḡ-ı yāḡūt

- 3 Eşk-i çeşmümle bulur feyz gül-i dāğ-ı derün
Kendi şuyundan açar gonçe-i bāğ-ı yâķūt
- 4 Kābza kâbza cigerüm pârelerinden donanur
O şehûn bend-i miyânında bu cāğ-ı yâķūt
- 5 İstemez sūziş içün rîşe-i ğam şâf-dilân
Hâr u hasdan olur efsürde ocağ-ı yâķūt
- 6 Bu şeb engüşter-i elmās takup ol meh-rû
Serdî-i reşk ile buzlandı çerāğ-ı yâķūt
- 7 Şu'lesi hânde ider çetr-i zümür-rüd-fâma
Kurılıp şah-n-ı nigîn-dâna otağ-ı yâķūt
- 8 Dâ'imâ dîde-i 'İzzet gibi pür-âteş ü âb
Bilmedük huşk midür ter mi dimāğ-ı yâķūt
- 9 Âteşi hânde ider gevher-i kân-ı dehre
Maṭbah-ı enver-i Mollâ'dur ocağ-ı yâķūt

34

-- • / - • - • / • - - • / - • -

- 1 Keştî-i cāmı kullanalum sâķiyâ gözet
Gör çâr-mevce-i ğamı ey nâhüdâ gözet
- 2 Ey h'âce bî-edeb şakınup alma yek-nefes
Her bir zâmîre merci'i kurb-ı Hudâ gözet
- 3 Rîg-i Hicâz'ı çeşm-i dil ü cāna sürme gör
Hâcî o yolda olmaya sa'yüñ hebâ gözet
- 4 Şayd-ı hümâ-yı maṭlabı koy deşt-i dîgere
Bu dām-gâh-ı fitnede mürğ-ı belâ gözet
- 5 Âdâb-ı hîdmet-i der-i Monlâ'yı mû-be-mû
Çârüb-ı rîşüñ al elüñe 'İzzetâ gözet

35

-- • / • - - • / • - - • / • - -

- 1 Biz muhtaşır-ı miḥneti tîmâra ne hâcet
Dil-hûn-ı ğamuz la'l-i leb-i yâre ne hâcet

6 meh-rû: mihre D

XXXVIII E: 131a, H: 131a, D: 129b, M: 15, B: 107a

2 h'âce: h'âce-i D

XXXIX E: 131a, H: 131a, D: 130a, M: 15, B: 107a

- 2 Cem-şİd gibi pādşeh itmişdi tenezzül
Pāy-ı ħum-ı meydūr yerūm inkāra ne ħācet
- 3 Müjgānlarıñı ħār u ħas-ı seyl-i sirīşk it
Keşretle aķan cūlara fevvāre ne ħācet
- 4 İtme ecelūm ġamze-i ħūn-rīze ħavāle
Çeşmūñ bitirūr kārūm o ġaddāra ne ħācet
- 5 ‘İzzet idelūm merĥametın yāra ħavāle
Bir kerre didūñ olmadı tekrāra ne ħācet
- 6 Bir bende-i efkendesine ‘arz-ı niyāz it
Taşdı‘-i ser-i Ĥazret-i Ĥünkār’a ne ħācet

36

--- • / • --- • / • --- • / • ---

- 1 Çeşm olsa terāzū-yı güher-senc-i ķanā‘at
Dil māl-i ġınā ile olur genc-i ķanā‘at
- 2 Müsriflere itdürmede şimdi taleb-i mevt
Bir rütbe şıķışdırdı ki ķūlunc-i ķanā‘at
- 3 Ferz itse fedā lu‘bına aldanma cihānuñ
Pek az yeñilūr lā‘ib-i şaţranc-i ķanā‘at
- 4 İmsāk ile eyle marāz-ı ħırşı izāle
Dārū-yı şifādur bilene renc-i ķanā‘at
- 5 Azdan bilinūr cevher-i naţmuñ çoġu ‘İzzet
El virdi sūĥan gencine bu penc-i ķanā‘at
- 6 Çok meyvesi var devĥa-i Monlā’da Ĥudā’nuñ
Ĥur-şİd olamaz bāġına nārenc-i ķanā‘at

37

--- • / • --- • / • --- • / • ---

- 1 Bir perdede dil itdi ki āġāz-ı maĥabbet
Bilmem ŧayana zīr ü bem-i sāz-ı maĥabbet
- 2 Çıkdıysa biraz zāhire de ķāle gelūr mi
Mestūr gerek ma‘den-i mümtāz-ı maĥabbet

XL E: 131a, H: 131a, D: 130a, M: 15, B: 107a

2 müsriflere: muşrıflara M, B

3 yeñilūr: geliyor M, B

XLI E: 131b, H: 131b, D: 130b, M: 15, B: 107a

- 3 Hayr itmez olur şāhibine kalsa da zinde
Bir dil ki göre renciṣ-i şeh-bāz-ı maḥabbet
- 4 Esrārımıza perde-keṣ-i ḥaṭṭ-ı siyehdür
Yokdur bize la'lüñ gibi hem-rāz-ı maḥabbet
- 5 Bir sürme çeküp kendisini eyledi pinhān
Cādū gibi gözden o füsün-sāz-ı maḥabbet
- 6 'İzzet der-i Monlā'da giyer başına sikke
Her kim olayum dirse ser-efrāz-ı maḥabbet

38

-- • / • -- • / • -- • / • --

- 1 Muḥtell olalı bender-i āṣūb-ı maḥabbet
Düşdi şemen-i kâle-i mergūb-ı maḥabbet
- 2 Kırtulmadı zincir-i sitemden daḥi Mecnūn
Haḳ düşmenümi itmeye ma'yüb-ı maḥabbet
- 3 Mengüş-ı mücevher gibidür dārda Manşūr
Hoşdur bize nezzāre-i maşlūb-ı maḥabbet
- 4 Mey-ḥāne-i 'uqbāda olur 'illeti ma'lūm
Her ḥaste ider da'vı-i Eyyüb-ı maḥabbet
- 5 Maḳşūd kolaylıkla 'azlüzüm ele girmez
Çeşm itdi fedā Yūsuf'a Ya'ḳūb-ı maḥabbet
- 6 'İzzet ḳulına nāmesidür 'Ārif-i Rūm' uñ
Elden ele gezmez mi bu mektüb-ı maḥabbet

39

• • -- / • • -- / • • -- / • • --

- 1 Süreli sīm-tenān anda şafā-yı 'işret
Oldı rindāna Gümüşhalkalı cāy-ı 'işret
- 2 Kānı yāḳūt-ı meyüñ mağzesidür Elmās' uñ
Anda cevherle olur bey' ü şirā-yı 'işret
- 3 Ḳad-i şimşād ile rakş itse n'ola muğ-beçegān
Servili mey-kededür dār-ı hevā-yı 'işret

- 4 Varup ey teşne-i şahbā şuyı başdan şayd it
Cereyān eyledi Şarnıçlı'da mā-yı 'işret
- 5 Hem-çü mir'āt-ı Sikender kadeh-i şāf-ı sirışt
Olur Āyīneli'de çehre-nümā-yı 'işret
- 6 Muhtesib narh u terāzūya bakar mı anda
Görsen a var mı Müsellim'de galā-yı 'işret
- 7 Duhter-i rez yaşadukca olur efzūn hüsni
Kocağarı'ya giderler kudemā-yı 'işret
- 8 Tutmaz oldı eli ayağı cenāb-ı rindūn
Kesilüp Çizmeci'den hayf ki pāy-ı 'işret
- 9 Kāpeli bāri açılardı bu günlerde bize
Bir meserret olup ebvāb-güşā-yı 'işret
- 10 'İzzetā rütbe bizi mey-kededen dūr itdi
Bir gāzel tarh ideyüm bārī berāy-ı 'işret
- 11 Devr-i Sultān Veled'ün bir demini kim görse
Neş'e-i 'aşkına itmez mi fedā-yı 'işret

40

--- • / • --- • / • --- • / • ---

- 1 Cem olmuş idi bunca zamān mīr-i harābāt
İmkān-peziir olmadı ta'mīr-i harābāt
- 2 Kāşāne-i dünyā gibi çokdan yıkılırdı
'Ākillere kalsaydı tedābir-i harābāt
- 3 Vardur dil-i vā'izde efendi ne babalar
Bir Meryem Ana'dur topı taşvīr-i harābāt
- 4 Ma'mūre-i eflāki harāb itme bir iş mi
Bir şubha kıomaz āh-ı şebān-gīr-i harābāt
- 5 Vīrāne-i 'ālemdeki neyler ne dūdūkdūr
Güş it ne imiş gel de mezāmīr-i harābāt
- 6 'İzzet bitürüp mülk-i cünūn-ı şeh-i 'aşkı
Çıkdı kalemüm itmege tahvīr-i harābāt
- 7 'Ālemde tecerrüd ile zevk ise murāduñ
Gel der-geh-i Monlā'da ol ey pīr-i harābāt

41

• • - - / • • - - / • • - - / • • -

- 1 Dil-i sevdā-zededen itmem ümīd-i şıhhat
Zülfüne bir gün olup bağlanacaktır elbet
- 2 ‘Arşa-i kāmına çekmekdedür atun başını
Her kimün destine girdiyse zimām-ı devlet
- 3 Hele şeyhün küçük oğlu büyüsün bir kerre
Küçülür hānķah-i ‘aşkdaki cem‘iyyet
- 4 Devr-i ebvāba çıkar mebhāş-i bābü’ş-şadaķa
Cerr olur vā‘ize kürsīde medār-ı şoĥbet
- 5 Düşecek yer arayorsañ seni yokdur ister
Der-geh-i Pīr-i kerem-kāra yıkıl git ‘İzzet

XLVI

• • - - / • • - - / • • -

- 1 *Qays bİgāne-i şahrā-yı menest*
Bİ-sütün ābile-i pāy-ı menest
- 2 *Ān ĥabābī ki şeved işkeste*
Sāgar-ı bezm-i temennā-yı menest
- 3 *Yāftem ferdī-i ū ez keşret*
Nefesem şāhid-i da‘vā-yı menest
- 4 *Cān-ı şlrīn ki dārem der-ten*
Ĥüsrevī rütbe-i ednā-yı menest
- 5 *Ĥāk-dān dürd-i teh-i sāgar-i ūst*
Āsmān mevce-i şahbā-yı menest
- 6 *Ġayr ez-Yeşrib ü Baṭṭā ‘İzzet*
Mültecā der-geh-i Monlā-yı menest

XLV E: 132a, H: 132a, D: 131a, M: 17, B: 108a

4 şadaķa: şūfe E, H, D

XLVI E: 132b, H: 132b, D: 131b, M: 17, B: 108a

42

---./---./---./---

- 1 Bilmez giceyi gündüzi táb u teb-i firķat
Bir geldi bu dil-ḥasteye rüz u şeb-i firķat
- 2 Dīvānçe-i vuşlatdan eger açsa gönül fāl
Engüşt-i kaçā ile çıkar maṭlab-i firķat
- 3 Rızende idüp reng-i ḥicābı araya ḥayf
Bir şüret-i nev dökdi yine kāleb-i firķat
- 4 Maḥmūr-ı dem-i hicriñe la'lün pek uzakdur
Rü'yāda o peymāneyi görmez leb-i firķat
- 5 'İzzet ide aḥkāmını Ḥaḳ vuşlata taḥvīl
Ol māh gidüp toğdı bu şeb kevkeb-i firķat
- 6 Tıfl-ı dil-i zāra alayum vaşle-i Monlā
Giydürmesün artık kapama mekteb-i firķat

43

---./---./---./---

- 1 Kıl āstān-i yāre vaż'-ı ser-i ḳanā'at
Ögren köpeklerinden ol mazhar-ı ḳanā'at
- 2 Biñ kāle olsa almam Tebkāle körfezinde ?
Renc-i ḳadem ider mi şeh-bender-i ḳanā'at
- 3 Devletli başdur ol baş bir başda kim olursa
Hem tāt-ı pādşāhl hem efser-i ḳanā'at
- 4 Her üstüḥ'āna mā'il olmaz hümā-yı himmet
Her şayd içün açılmaz bāl ü per-i ḳanā'at
- 5 Bir meyve kim olursa bī-seng-i minnet olsun
Eyle nihāl-i faḳrı bār-āver-i ḳanā'at
- 6 Gerdün tügme itse ḥur-şidini begenmem
Virdüm libās-ı faḳra zīb ü fer-i ḳanā'at
- 7 İtdi çeleng-i faḳrı zīb-i ser-i tefāhur
Oldı Nebiy-yi Ekrem ser-'asker-i ḳanā'at

XLVII E: 132b, H: 132b, D: 131b, M: 17, B: 108a

5 ol māh: o māh D

XLVIII E: 132b, H: 132b, D: 131b, M: 18, B: 108b

3 bir başda kim olursa: kim bir külāh olursa M, B

- 8 Fânî cihānuñ alma bir pül yerine varın
Gencîne-i derûna koy cevher-i kanâ'at
- 9 Erbâb-ı fakra 'İzzet der-gâh-ı Monla Hünkâr
Hem âşyân-ı devlet hem de der-i kanâ'at

XLIX

--.---/-...-/-...-/-...-

- 1 Merdüm-i çeşm-i bütân bîgâne-i büy-ı vefâst
Z'âhû-yı taşvîr ümîd-i müşg-bahşâyî hâfâst
- 2 Gerçi pindâr-ı dūcâr-ı mevc-i gam ez-nâhüdâ
İnkılâb-ı keştî-i 'âlem zi-emvâc-ı kazâst
- 3 Hâl-i ehl-i derd-râ ez-hâl-i ehl-i derd pürs
İzîrâb-ı kâh ez-zerdî-i rûy-ı keh-rübâst
- 4 Güft-güy-ı âferîniş şud me'âl-i derd-i 'ışk
İbtîlâhâ-yı cihân der-defter-i kâlû belâst
- 5 Âteş-i dūzeh ne-bîned gūşe-i dāmân-i mâ
'İzzetâ firdevs-i cennet bâb-ı Mevlânâ-yı mâst

44

--.---/-...-/-...-/-...-

- 1 Bî-sütûn'ı şanmasun Ferhâd ancak güy-ı düst
Eşk-i terdür cüy-ı Şîrîn ber-ţarafdur kûy-ı düst
- 2 Bî-demâgâna şemîm-i vahdeti ta'rîf güç
Var mı bu gül-şende bir gül olmaya bî-büy-ı düst
- 3 Kâkülinden Leyle-i İsrâ'nuñ oldum mahremi
Kıldı İmâ kâbe kavseyni baña ebrû-yı düst•
- 4 Düstâna cevır ider kim düşmenân itmez anı
Râziyuz 'âşık ne çâre böyle olmuş hüy-ı düst

XLIX E: 133a, H: 133a, D: 132a, M: 18, B: 108b

1 bütân D –

5 ne-bîned: be-bîmed D

L E: 133a, H: 133a, D: 132a, M: 18, B: 108b

1 cüy-ı Şîrîn: cevher-i Şîrîn H / ber-ţarafdur: her ţarafdur D

• Kur'ân, 53/9.

- 5 Bāb-ı Şemsü'l-Hak' dadur āyine-i vahdet-nümā
Baña ol der-gāhdan 'İzzet göründi rüy-ı düst

ḤARFÜ'S-SĀ'

45

• • - - / • • - - / • • - - / • • -

- 1 Şandı Ferhād ile Mecnūn dil-i vlrāne 'abeş
Deşt ü kühsāra boşandı iki dīvāne 'abeş
- 2 Āteş-i 'aşk gerek dilde ki āh eyleyesin
Şem'-i efsürde-i bl-şu'leye pervāne 'abeş
- 3 Ey felek ehl-i dile itme cefāñı isrāf
Telef-i peşşe için hamle-i şīrāne 'abeş
- 4 Bendeñüz muṭrib u sākī gül ü bülbül mey-i nāb
Nūr-ı çeşmüm bu gice merdüm-i bīgāne 'abeş
- 5 'Āşıkuz 'āşıkā aḥvāl-i perīşān yaraşur
Merḥamet eyleme aḥvāl-i perīşāna 'abeş
- 6 Bādeyi eşk-i nemek-rīz ider ḥille-firīb
Bezm-i 'işretde degül girye-i mestāne 'abeş
- 7 Bu kadar söz bulunur kâfiye tertlbinde
'İzzetā itme sitem ṭab'-ı sūḥan-dāna 'abeş
- 8 Sāgar-ı Şems-i hüdādan ṭolular iç ṭolular
Mest olup biz dönelüm gerdiş-i peymāne 'abeş

46

• • - - / • • - - / • • - - / • • -

- 1 Olıcaḳ bā'ış-i icād olan ādem muḥdeş
Muḳtaẓīdür kim ola ḥāne-i 'ālem muḥdeş
- 2 Kışver-i miḥnet olur derd-i belādan ma'mūr
Oldı göñlüm gibi çok şehr-i mu'azzam muḥdeş
- 3 Yine bir şekl-i muṭalsam diyüp inkār eyler
Dikili taş gibi bir āh da itsem muḥdeş

5 rüy: kūy D

LI E: 133b, H: 133b, D: 132b, M: 18, B: 108b

LII E: 133b, H: 133b, D: 132b, M: 19, B: 109a

- 4 Derd-i hicrāndur iden şihhat-i vaşlı taḥşıl
Zahm için oldu bu tıb-ḥānede merhem muḥdeş
- 5 Deşte kaçmak ne revā ‘aşka taḥammül lāzım
Bid‘at itmiş anı Kays oldu muḥaddem muḥdeş
- 6 Şāhib-i evveli Ādem ne belālar çekdi
‘İzzetā ḥāne-i ‘ālemde degül gam muḥdeş
- 7 Mevlevī olmasa gerdün ider mi devrān
Şandı münkir ki bu āyın ola bu dem muḥdeş

47

-- • / • -- • / • -- • / • --

- 1 Āyine-i tevḥīde girüp şūret-i ebḥāş
Ḥayretde bulur gāyetini keşret-i ebḥāş
- 2 Gel tekyeye āsūde ol ey tālib-i taḥkik
Bir gün yıkacak medreseyi fetret-i ebḥāş
- 3 Vaż‘ itmek için dūzaḥa Fir‘avn’ı eliyle
Öldürdi nice sūḥteyi ‘illet-i ebḥāş
- 4 Ağzı şulanup mes‘ele-i mut‘ada şeyḥūñ
Ferrāceyi telvīş ider şehvet-i ebḥāş
- 5 Mevzū‘ı zeker olmasa maḥmūli eger ferc
Çıkmaz bir ayı ḥ‘ācelere gāyet-i ebḥāş
- 6 İşkālūñi Sultān’ına ‘arz it ‘ulemānuñ
‘İzzet niçe bir keş-me-keş-i miḥnet-i ebḥāş

48

• --- / • --- / • --- / • ---

- 1 O bālā ḳadden oldu fitne-i āḥir-zamān ḥādiş
Olur maḥşerde daḥi bir belā-yı nā-gehān ḥādiş
- 2 Rübūde olmadı bir şavlecāna topı gerdūnuñ
Bu meydān içre oldu bir niçe şāhib-ḳırān ḥādiş
- 3 Beḳā-yı cismine bir çāre bul ey dehr-i gāfil
Saña bir luḫfi var mı olmasa kevn ü mekān ḥādiş

LIII E: 134a, H: 134a, D: 132b, M: 19, B: 109a

LIV E: 134a, H: 134a, D: 133a, M: 19, B: 109a

1 ḳadden: ḳadd-i yāra D

- 4 Hulûlünün ‘azâbı düzağlardan de müşkildür
Ölür merkeb gelürsem havfı anda ân-be-ân hâdis
- 5 *Metâ vü eyne*• hükminden şu keyfiyyet bilinmişdür
Sözi dehrîlerün bâtil mekân muhdes zamân hâdis
- 6 Bu za‘f ile saña bir lâne yapmak mümkün olmuş yâ
Ne var ey mürğ-ı bl-‘aql olsa bu nüh âşyân hâdis
- 7 Bırakmam der-geh-i Monlâ’yı ‘İzzet haşre dek hattâ
Muḥâl ammâ olursa andan a‘lâ âstân hâdis

ḤARFÜ’L-CÎM

49

-- . -- / - . -- / - . -- / - . --

- 1 ‘Aks-i kıdd-i yâre çekdi cûyda zencîr mevc
Lânesiyle itdi kumrî-i dili naḥcîr mevc
- 2 Pîç-tâb-ı rişte-i âmâli zâ’il-naşş idüp
Seyl-i ‘ömri eyledi âb üstine taşvîr mevc
- 3 Rûzgâr itmiş anı bir serv ayağından cüdâ
Çâre-cûy-ı derd-i hicrândur arar tedbîr mevc
- 4 Üstine ḥâr u ḥas-ı ekdâr-ı dehr eyler hücum
Sâhil-i âmâlden de olsa dâmen-gîr mevc
- 5 Çeşm ü gûş ol gör işit gel sen de mânend-i ḥabâb
İtmede bahş-i ḥudûş-i ‘âlemi taḥrîr mevc
- 6 Nâme-i şâh-ı bahârı şafḥa-i berg-i güle
Ḥaṭṭ-ı reyḥân ile eyler sū-be-sū taḥrîr mevc
- 7 İtmez enḳâzın telef bir şekl-i nev ibdâ‘ idüp
Ḥâne-i dünyâyı eyler nâ-be-câ ta‘mîr mevc
- 8 Celb idüp sūy-ı ma‘ânîye midâd-ı ḥāmemi
Mevc urup gösterdi ‘İzzet şan‘at-ı tekrîr mevc
- 9 ‘Âşîkân-ı ḥazretün gözyaşidur deryâ-yı heft
Çağlayup itmekde her sū cüst-cûy-ı Pîr mevc

• “Ne zaman ve nerede?”

LV E: 134a, H: 134a, D: 133a, M: 20, B: 109b

3 serv: ser M

50

-- • / - • - • / • - - • / - • -

- 1 Eşküm gibi ne mümkün ola dūr-nişār mevc
Tā çekmeyince ḥasret-i būs-ı kenār mevc
- 2 İmdād-ı bād-ı āh ile sūr‘at bulur sirişk
İster vüṣūl-i maṭlab için rūzgār mevc
- 3 Kāni‘ olaydı nevbetine ḥ‘āhiş itmeyüp
Çekmezdi kaṭre deñlü ğam-ı intizār mevc
- 4 Sill-i rūzgār taḥammül-güdāz olup
Mānend-i eşk itmede terk-i diyār mevc
- 5 Bakmaz sirişk çüpına müjgān-ı çeşmümüñ
Eyler yol üzre ḥār u ḥası ḥāksār mevc
- 6 Başdurmasa sirişküm eger gerd-i āhumı
Rüy-ı felekde şimdi ururdı ğubār mevc
- 7 ‘Aks itmese seḥāb-ı ğam-ı āh-ı ‘andelīb
‘İzzet alur mı kāle-i al-i bahār mevc
- 8 Nehr-i Merām-ı Ḥazret-i Monlā’da aĝlasun
Bulmaz hücum-ı şarşar ile inkisār mevc

51

- • - - / - • - - / - • - - / - • -

- 1 Eylemem bir cān için cānāna ‘arz-ı ihtiyāc
Derd-i ‘aşka lā-‘ilāc olmaĝla bulmuşlar ‘ilāc
- 2 Küfr ü dīn çeşminde bulmuş perveriş efsün ile
Eylemiş la‘l-i lebinde āb u āteş imtizāc
- 3 Yalnız başına sultāndur bürehne-pāy olan
İstemez şāhen-şeh-i mülk-i maḥabbet taḥt u tāc
- 4 Kıl taḥammül dāĝ-ı ‘aşka sūd u zīverdūr saña
Kāle bl-tamĝā olursa ey göñül bulmaz revāc
- 5 Eyleme mihrin görüp gerdündan ümmīd-i nān
Loḳma-i dūnāna şunma destüñi ḳalsañ da ac

LVI E: 134b, H: 134b, D: 133b, M: 20, B: 109b

1 dūr-nişār: nişār D

4 rūzirār: rūzigāra D

LVII E: 134b, H: 134b, D: 133b, M: 21, B: 110a

5 gerdündan: kendünden D

- 6 Ka'r-ı dilden cevher-i 'aşkı ider cünbiş-nümā
Başka bir hālet virür deryā-yı kâlbe ihtilāc
- 7 Ölsem itmem derd-i dilden yāre 'İzzet iştikā'
Eylemem bir cān için cānāna 'arz-ı ihtiyāc
- 8 Kişver-i Monlā Celāl'e gel de gör rāhat nedür
Kullarından ol hüdāvend istemez bāc u hārāc

52

-- • / - • - - / - - • / - • - -

- 1 Sen vir de yufka olsun olmazsa daḥi güllac
Rūzī-resānum Allāh gayriye itme muhtāc
- 2 Besdür külāh-ı köhne zīrā cihānda degmez
Bir kehle-i seflde biñ dāne lü'lü'-i tāc
- 3 Al māha baḳ da 'ibret mihr eyler aña minnet
Diğerden umma ni'met her şeb yatur iseñ ac
- 4 Rencide-i aḥibbā olsañ da itme merdūd
Dendānuñ eylemezler her ağrıyanın iḥrāc
- 5 Çok kişver-i ḥired var pā-māli šāh-ı 'aşkuñ
'Aql ile yokdur itmiş mülk-i cününü tārāc
- 6 'Aşkuñ kıyāsa gelmez yüz biñ kaḫiyyesi var
İşkāl-i mantıḳ itmez ḳavl-i cününü intāc
- 7 Ol zālīm itdi 'İzzet vīrāne göñlüm ābād
Tekrār yaptı gūyā beyt-i Ḥudā'yı Ḥaccāc
- 8 Monlā'ya bende olsa esrārın itmeyüp fāş
İmdād-ı Ḥaḳ'la el-ḫaḳ manşūr olurdu Ḥallāc

53

• - - - / • - - - / • - - - / • - - -

- 1 Ḥafl bir rāz vardur söylesem esrār ḳalmaz hīç
Ruḥından perde-endāz olsa yār āgyār ḳalmaz hīç

7 iştikā: iştikār M

LVIII E: 135a, H: 135a, D: 134a, M: 21, B: 110a

2 kehle: köhne M, B

3 eyler: ile D

4 ağrıyanın: ağzı yanan M

LIX E: 135a, H: 135a, D: 134a, M: 21, B: 110a

- 2 Zamān-ı nā-ümdī ehl-i zikre zevk-i vuşlatdur
Bilinse ism-i a'zam lezzet-i ezkār kıalmaz hıç
- 3 Zālām-ı küfr içinde rüşenādur şu'le-i tevhd
Eger 'ālemde inkār olmasa ikrār kıalmaz hıç
- 4 İden sensün seni āzürde-pāy-ı gül-şen-i keşret
Cefā-yı hārı kendinden bilürsen hār kıalmaz hıç
- 5 Bu derd-i bī-hisāba kendini şaydurmadañ düşdüñ
Görünseñ 'āleme yokluk yüzinden var kıalmaz hıç
- 6 Virüp kālā-yı cismi al kumāş-ı ma'rifet yoħsa
Metā'ı aşlına virmiş olursan kār kıalmaz hıç
- 7 Yıkup dünyā-yı çeşmüñ da'vī-i dād itme lāyık mı
Eger var ise anda merħamet ğaddār kıalmaz hıç
- 8 Hākīkat dīdesiyle görseler āyın-i Monlā'yı
Derün-ı münkirānda 'İzzetā inkār kıalmaz hıç

54

-- • / - • • / • - - • / - • -

- 1 Afyon lakırdısın kim ider bezm-i ğamda hıç
Şahbā gibi müşāhib olur mı bu demde hıç
- 2 Bozdı uşul-i 'ālemi sāzende-i felek
Yokdur kuşur terbiyet-i zır ü bemde hıç
- 3 Āyine-i Sikender'i bir şışeye deĝiş
Seyr eyle var mı şüret-i ğam cām-ı Cem'de hıç
- 4 Hübān-ı bī-vefā-yı cihān gelse bir yere
Sultānumuñ nazıri gelir mi sitemde hıç
- 5 Bak tavr-ı hāle zülf-i perişāna hışse al
Gördüñ mi bir bozulmışı sābit-kademde hıç
- 6 'İzzet kul oldu öyle Hudāvendigār'a kim
Gelmez nazıri 'āleme lutf u keremde hıç

3 zālām: kelām D

4 bilürsen: bilür D

LX E: 135b, H: 135b, D: 134b, M: 22, B: 110b

55

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

- 1 Mezheb-i 'uṣṣāḳda yok yāra 'arz-ı ihtiyāc
Hāṣe li'llāh kim ola aḡyāra 'arz-ı ihtiyāc
- 2 Mancınıḳ-ı İbn-i Āzer'den alup ders itmedi
Aşılup Manşūr ašlā dāra 'arz-ı ihtiyāc
- 3 Bāb-ı Hāḳ'dan ḡayrı her der-gāhdan merdūddur
Bir ḳabāḡat eylemiş bİ-ḳāre 'arz-ı ihtiyāc
- 4 Gül-šen-i sİneñde yitmez mi gül-i dāḡun saña
Eyleme bülbul gibi gül-zāra 'arz-ı ihtiyāc
- 5 Terk-i kenz-i 'ālem it feth-i tılısm-ı fakr idüp
Yalvarup blhūde itme māra 'arz-ı ihtiyāc
- 6 Bāḡ-ı kāmūñ ḡavzıdur āḡūş-ı erbāb-ı kerem
Selsebİli āb-rev fevvāre 'arz-ı ihtiyāc
- 7 Ḳarz virmiş aḳḳesin Ḳārūn'a ḡyā kā'ināt
Sūḳ-ı 'ālemde geḳen yek-pāre 'arz-ı ihtiyāc
- 8 Kendi iḡsān itdiḡi arzın alur 'öşrin yine
Şāh ider 'ālemde ḡidmet-kāra 'arz-ı ihtiyāc
- 9 Ḳāziyū'l-ḡacātdan itmez misin 'İzzet ḡicāb
Yoḡa 'arz-ı ihtiyāc it vara 'arz-ı ihtiyāc
- 10 Naḳd alur gencūr-ı ḡāş-ı himmeti Zer-kūb'dan
Eyleyenler Ḥazret-i Ḥünkār'a 'arz-ı ihtiyāc

56

. . - - / . . - - / . . - - / . . -

- 1 Güli dil-teşne mi ḳor olmasa ḳerḡūñ ḡözi ac
Jāle-i ḳeşme-i ḡur-şİdi degülken muḡtāc
- 2 Rİze-i seng-i mezār olduḡı rüşen ḡorinūr
Ser-i şāḡān-ı cihāna ḳonılan gevhher-i tāc
- 3 Çille-i 'aşḳa taḡammül idemez olmuş idi
Penbe-i cismini āḡir ḡöge atdı Ḥallāc

LXI E: 135b, H: 135b, D: 134b, M: 22, B: 110b

1 'uṣṣāḳda: 'uṣṣāḳa D

LXII E: 136a, H: 136a, D: 135a, M: 22, B: 110b

- 4 Taleb-i cennet için itme 'ibâdet Hakk'a
Mezheb-i ehl-i hakikatde odur istidrâc
- 5 Lokma-i h'ân-ı kanâ'atde 'aceb lezzet var
Nân-ı huşküñ yerini tutmaz efendi tutmac
- 6 Nukre-i dâğ-ı gamuñ farkı kırık pâre degül
Sâde cândur şeh-i 'aşka virilen bâc u harâc
- 7 Ne bulur anda Hülâgü-yı nigâhuñ bilmem
Günde biñ kerre ider mülk-i derûnum târâc
- 8 Şübhesüz terbiyet-i Şems-i hüdâdur 'İzzet
Cevher-i nazmuma kânında viren böyle revâc

ḤARFÜ'L-ḤÂ'

57

-- • / - • - • / • - - • / - • -

- 1 Her şubh-dem boyanmada kana kabâ-yı şubh
İtsün hezâr-ı şâmı felek hün-behâ-yı şubh
- 2 Uyhum açılmamışdı degül gönçe-i ümîd
Bî-hüde geçdi hayf dem-i cân-fezâ-yı şubh
- 3 Bir dâne ile hırmen-i nûr itmese ümîd
Çerh eylemezdi lokma-i mihri gîdâ-yı şubh
- 4 Rûz-ı vişâle mâye-i ferdür şeb-i firâk
Şabr-ı gam-ı leyâl iledür incilâ-yı şubh
- 5 Gâfil me-bâş göçmededür kâr-bân-ı feyz
Hur-şîdi h'âce-i felek itdi verâ-yı şubh
- 6 Ferzend-i âftâbını itdükce terbiyet
Biñ oğlu olsa çerhüñ iderdi fedâ-yı şubh
- 7 İtmez dirîğ çeşme-i hur-şîdi 'âleme
Zulmetde kalmasa n'ola âb-ı beğâ-yı şubh
- 8 'İzzet diyâr-ı zulmeti teşhîr ider mi rûz
Şems itmeseydi feyzini râyet-nümâ-yı şubh

58

---•/---•/---•/---•

- 1 Feyz-i nesīm-i āh iledür nev-bahār-ı şubḥ
Āb-ı sirīşk ile açılur lāle-zār-ı şubḥ
- 2 İşrāk-ı zulmet-i felege itmez āftāb
Ehl-i derūnuñ olmasa āhı medār-ı şubḥ
- 3 Her başka dām kұrmasa rūşen-dilān için
Gerdūn ġazāl-i mihri ider mi şikār-ı şubḥ
- 4 Gencīne-i felekde nūh efserler olmalı
Gün başına ‘amāme giyer tēc-dār-ı şubḥ
- 5 Setr eylemezdi perde-i ḥ‘āb ile çeşmini
Erbāb-ı ġaflet olmasa ger şerm-sār-ı şubḥ
- 6 Āheste-revlik olmasa mihrūñ ṭabl‘ati
Mümkin mi başlu başına feth-i diyār-ı şubḥ
- 7 Der-bān-ı mihr eylemeden red du‘āda ol
Açıldı āstāne-i devlet-medār-ı şubḥ
- 8 ‘İzzet de çekdi ġlsū-yı dil-dārdan elin
Gerdūn idince zūlf-i şebi tār-mār-ı şubḥ
- 9 Der-ġāh-ı Şems’i gezmede er geç tecessüse
Mikāt-ı vāḥid üzre degüldür qarār-ı şubḥ

59

••••/••••/••••/••••

- 1 Bu gice ölmez isem yalvarayum yāra şabāḥ
Bulsun elbette şeb-i ḥicrine bir çāre şabāḥ
- 2 Kānaram cām-ı mey-i vaşluna mīrūm bu gice
Beni öldürdecek olsañ daḥi ḥünkāra şabāḥ
- 3 Şām-ı fūrkatden uşandum ne olursa olsun
Varup ibrām ideyūm vaşlını dil-dāra şabāḥ

LXIV E: 136b, H: 136b, D: 135b, M: 23, B: 111a

3 her: bir D

6 M ve B’de bu beyitle 7. beyit yer deġiştirmiştir.

7 red: rüz D

8 çekdi: geçdi D

LXV E: 136b, H: 136b, D: 135b, M: 25, B: 111a

- 4 Fāş olursa bu gice çekdiğim āzār u sitem
Ne disem ben ne yalan söylesem āgyāra şabāḥ
- 5 Mihr-i ruḥsārını gösterdi ser-i zülfinden
Reşk ile itdi gırlbānın iki pāre şabāḥ
- 6 ‘İzzetā mihr-i ruḥ-i yārı nihān itdükce
İnfi‘āl itse sezā zülf-i siyeh-kāra şabāḥ
- 7 Böyle rūşen mi olur Şems-i hüdādan dolayı
Müntesib olmasa ger Ḥazret-i Ḥünkār’a şabāḥ

60

- . . - / - . - / - . . - / - . -

- 1 Rūyın o māhuñ idüp gün gibi raḥşān şubḥ
Toğdıgına eyledi mihri peşImān şubḥ
- 2 Gün toğup ol mäh-rū bezme vedā‘ eyledi
İtdi bir āteş koyup ḥānemi sūzān şubḥ
- 3 Mihr-i ruḥuñdur iden bisteri mānend-i rüz
Yat uyu ey meh-cebīn olmadı el-ān şubḥ
- 4 Külbemi terk eyledi çın seḥer ol āftāb
İtse benümle n’ola çāk-i gırlbān şubḥ
- 5 Zülmet-i zülfüñ tağıt tā görelüm ruḥlaruñ
Ey gül-i ter yaraşur seyr-i gül-istān şubḥ
- 6 Bir gice gül-bisterüñ üzre seni gördiler
Birbirin itdi fedā mihr-i dıraḥşān şubḥ
- 7 Zülmet-i küfr içre şeb kaldı bakup zülfüñe
Nūr-ı cemālüñ görüp eyledi Imān şubḥ
- 8 Himmet-i Şems ile baḫ olmadı mı ‘İzzetā
Her ḡazelüm āftāb şafḥa-i dīvān şubḥ

4 söylesem: söyleyem E, H, M, B

6 sezā: ser-i D

7 rūşen: düşmen D

LXVI E: 137a, H: 137a, D: 136a, M: 24, B: 111b

3 mihr-i: mihri D

4 çin: çün M, B

7 nūr-ı: nola D

8 ḡazelüm: ḡazel M, B

61

• - • - / • • - - / • - • - / • • -

- 1 Bulur mı kûçe-i teng-i dili berîd-i feraḥ
Varur mı ḥâne-i ḳalbe ‘aceb nüvîd-i feraḥ
- 2 Ne dest ḳaldı ne nâḥûn ne fikr-i plç-â-plç
Açılmadı yine endîşe-veş kilîd-i feraḥ
- 3 Ya sūra eyle mübeddel bu mâtemi yâ Rab
Ya eyle ḥatır-ı maḥzûnı nâ-ümîd-i feraḥ
- 4 Ḳumâş-ı köhne-i zevḳ-i güzeştedür sürilen
Tokundığı yoğ imiş kâle-i cedîd-i feraḥ
- 5 Ḥat-ı piyâle çevirdi yekûnına ḥalka
Çekildi defter-i ḡam zeyline resîd-i feraḥ
- 6 Ḳapandı mey-kedeler ḳaldı var ise anda
Görinmedi niçe dem rind-i nâ-bedîd-i feraḥ
- 7 Nevâ-yı ḥâme-i ‘İzzet ki nây-ı Monlâ’dur
Virür şimâhlara şevḳ-i nâ-şenîd-i feraḥ

62

• - • - / • • - - / • - • - / • • -

- 1 Çeker mürâyl ki zencîr-i kâmdur tesbîḥ
Elinde şayd-ı murâdâta dâmdur tesbîḥ
- 2 Anuñla tevsen-i nefsi zebûn ider ehli
O esb-i tünd ü ḥarûna licâmdur tesbîḥ
- 3 Beḳâda ḥalka-i la’net gibi geçer başına
O dîn-fürûşa ki dâm-ı merâmdur tesbîḥ
- 4 Olursa rişte-i zer-düz-ı tâziyâne-i şevḳ
Degül efendiye mesnûn ḥarâmdur tesbîḥ
- 5 Uyur yılan gibidür ḥâbbe-i zümür-rüd ile
Tılsım-ı gevher-i genc-i ‘avâmdur tesbîḥ
- 6 Zamânemüz neye varmış ki ḥar zarıflere
Medâr-ı şevḳ-i kümeýt-i kelâmdur tesbîḥ

- 7 Kesel gelür ise nevm ile zıkr-i kalbiden
Mürîde ḥabl-i metîn-i devâmdur tesbîḥ
- 8 Firâra çâre arar ‘İzzetâ dönüp tolaşup
Benân-ı zâhide sen şanma râmdur tesbîḥ
- 9 Şemîmidür nefes-i kuds-i evliyâ’u’llâh
Virür mi bûy-ı şafâ ‘ûd-ı ḥâmdur tesbîḥ

63

• • - - / • • - - / • • - - / • • -

- 1 Dûd-ı âhumla idüp çerḥi siyeh tâ-be-şabâḥ
Vireyüm reng-i diger eşk-i şafaḫ-tâba şabâḥ
- 2 Vaşl-ı dil-dârda çok himmeti oldu bu gice
Bir teşekkür idebilsekdi mey-i nâba şabâḥ
- 3 Bu şeb ol mâh ile ḥelvâda idük tıydu rakîb
Ḳotarur ḥ’ân-ı fesâdı yeñi bir ḳâba şabâḥ
- 4 Mîl çekse gözine nîze-i ferr-i ḥur-şîd
Ḥasret-i mihr-i ruḥuñ ile varur ḥ’âba şabâḥ
- 5 Şâf-diller daḥi reng itmededür birbirine
Şu ḳatar bâde-i teh cür’a-i meh-tâba şabâḥ
- 6 Ḥaḳ gırîbânım ider maṭla’-ı ḥur-şîd-i emel
Açmadan dest-i taleb dâmen-i esbâba şabâḥ
- 7 ‘İzzetâ himmet-i Şems itdi ḳarîn-i tebyîz
Vireyüm nüşâ-i dîvânımı küttâba şabâḥ
- 8 Kesb-i nûr eyleyemez der-geh-i Şemsü’l-Ḥaḳ’dan
İntisâb eylemese her gice ol bâba şabâḥ

ḤARFÜ’L-ḤÂ’

64

• • - - / • • - - / • • - - / • • -

- 1 Cüşîşinden görür elbette zarar meşreb-i şûḥ
Çeşme-i ṭab’a virür gerd-i keder meşreb-i şûḥ
- 2 Yıkmasa burc-ı gamı mevce-i seyl-i ḥande
Bulamaz ḳal’a-i endûḥa zafer meşreb-i şûḥ

- 3 Hüm gibi olma mubaṭṭın ki virürsin şıklet
Cām-ı şahbā gibi ol elde gezer meşreb-i şūḥ
- 4 Ne bilür eyledigüm ma'sıyeti zāhid-i ḥar
Neş'e-i meyle ḥaber virmese ger meşreb-i şūḥ
- 5 'İzzetā yok kederüm sāye-i Mevlānā'da
Kilk-i şūḥumla olup şır ü şeker meşreb-i şūḥ

65

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

- 1 Āsmān-ı ḥüsne zıverdür o zülf ü ḥāl ü ruḥ
Ebr ü necm ü mihr-i enverdür o zülf ü ḥāl ü ruḥ
- 2 Dūd-ı āḥ u dāğ-ı sīne tābiş-i ḥur-şīd ile
Āyet-i kübrā-yı maḥşerdür o zülf ü ḥāl ü ruḥ
- 3 Biri kāfir biri hindü biri gūyā müslimān
Dini ayrı üç birāderdür o zülf ü ḥāl ü ruḥ
- 4 Her biri perverde-i bāğ-ı ḥayālümdür benüm
Fülful ü şebbū gül-i terdür o zülf ü ḥāl ü ruḥ
- 5 Dīde-i ḥün-bāruma seḫdürdi aḳla ḳarayı
Baña çeşminden de bed-terdür o zülf ü ḥāl ü ruḥ
- 6 La'l-i yāre söyleyem var yok bulup mazmün-ı nev
'İzzetā zīrā mükerrerdür o zülf ü ḥāl ü ruḥ
- 7 Himmet-i Monlā ile vech-i digerdür maṭlabum
Derd-i ser şekl-i müdevverdür o zülf ü ḥāl ü ruḥ

66

. . - - / . . - - / . . - - / . . -

- 1 İtdi şahbāya biraz rom ḳatup cāmını telḥ
Şundı sāḳl-i felek sāğar-i encāmını telḥ
- 2 Sāğar-i şubḥa ḳomaz şāf-ı şabūḥı gerdün
Derd-i zulmetle eger eylemese şāmını telḥ
- 3 Bir içim şu mı virür cām-ı meyinden geḫdük
İtmeden devr-i felek ehl-i dilüñ kāmını telḥ

LXXI E: 138a, H: 138a, D: 137a, M: 26, B: 112b

6 söyleyem: söylesem D / bulup: olup M, B

LXXII E: 138a, H: 138a, D: 137a, M: 26, B: 112b

4 La‘lini ğamzesi zehr itdi mezāk-ı cāna
Tatlı buldum lebini dīde-i bādāmını telh

5 Şunma ‘İzzet elüni hem-dem-i Mevlānā ol
Bu kühen sāgar ider ‘İş-i mey-āşāmını telh

67

-- • / - • - • / • - - • / - - -

1 Dūd-ı dilümden oldı füzün plç-tāb-ı çerh
Döndükce döndürür beni bu ıztırāb-ı çerh

2 Ben Kahramān-ı ‘arsa-i iflāsam istemem
Geçsün yere defāyin-i Efrāsyāb-ı çerh

3 Bir kıatre āb mezra‘a-i kāma istemem
Ger tutsa kışt-zār-ı cihānı şehāb-ı çerh

4 Bir ser-hoş-ı maḥabbete olmaz felek meze
Yetmez fakīr-i ‘aşka bütünce nişāb-ı çerh

5 Yok himmetiyle gūy-ı murādı atup tutan
Çevgān gibi neden bu kâdar inķılāb-ı çerh

6 Cūhhāle lutfı kangi kitāb eylemiş beyān
Var mı baña bu mes’elede bir cevāb-ı çerh

7 H‘ān-ı ğama tıoyurdı bizi ‘ömri çoĝ ola
Bu tıokluk ile tıoĝrısı yenmez ‘itāb-ı çerh

8 ‘İzzet bolay ki şūr-ı Serāfil uyandıra
Geldi şabāḥ-ı ḥaşre ne saḥt oldı h‘āb-ı çerh

9 Der-gāḥ-ı Şems-i dīne gelüp iste ḥaķķuñı
Ma‘lūmıdur bütünce ḥisāb u kitāb-ı çerh

10 Her bir semā‘-zen n’ola eflāke itse nāz
Meydān-ı ‘aşķ-ı Pır’de yokdur ḥisāb-ı çerh

LXXIII E: 138b, H: 138b, D: 137b, M: 26, B: 112b

4 yetmez: itmez M, B /bütünce: bütün D

6 beyān: ‘ayān D

7 tıoyurdı: tıoyururdu D

8 Bu beytin ilk dizesi D’de unutulmuştur. Bundan dolayı 8 ve 9. beyitlerdeki dizeler yer deĝiştirmiş, 9. beytin ilk dizesi boş bırakılmıştır.

68

-- . / - . . . / . - - . / - . -

- 1 Ebr oldı âşkâr sefid ü siyâh u sürh
Reng aldı nev-bahâr sefid ü siyâh u sürh
- 2 Dâg-ı derûn u penbe-i dâg ile oldı dil
Mânend-i lâle-zâr sefid ü siyâh u sürh
- 3 Ol kebk-i nâz ‘âşıka biñ dürlü reng ider
Zann itme ber-çarâr sefid ü siyâh u sürh
- 4 Hüy-kerde hatt-ı la‘lüne bi’llâhî beñzemez
Seyr eyledüm hezâr sefid ü siyâh u sürh
- 5 Vahdet-sarây-ı dil ki müberrâ-yı nakşdur
Yok rengen i‘tibâr sefid ü siyâh u sürh
- 6 ‘Âşık nigâh-ı cür’etüne infi‘âlden
Olmaz mı rüy-ı yâr sefid ü siyâh u sürh
- 7 ‘İzzet de başka güne edâ-yı merâm ider
Söylense de ne var sefid ü siyâh u sürh
- 8 Sen reng-i fakr-ı Hazret-i Pîr’e boyana gör
Giysün gönül kibâr sefid ü siyâh u sürh

HARFÜ’D-DÂL

69

. . - - / . . - - / . . - - / . . -

- 1 Olmasa hâk-i tevâzu‘dan eger mâye-i bîd
Rû-nümâ olmaz idi tâze iken sâye-i bîd
- 2 Sâye zann eyleme gehvâre-i gül-bünde görüp
Ferş ider gonçelere kâkülîni dâye-i bîd
- 3 Bir içim şu içün enhâra temelluklar ider
‘Aklıdan her ne kadar yoksa dañi vâye-i bîd
- 4 Sâye-perverlik ile çeşm-i haķâyık-bîne
Şûretâ pest ise bâlâ görünür pây-e bîd

5 Rūzgār itmez idi 'İzzet anı der-zencîr
Cûy-ı dîvâne eger olmasa hem-sāye-i bîd

6 Rîşe-dâr eyle dili gül-şen-i Mevlânâ'da
Olur eṭvâr-ı perîşân-şüde pîrāye-i bîd

LXXVI

• - - - / • - - - / • - - - / • - - -

1 Şerār-ı tîşe-i Ferhād bâğ-ı 'ışk-râ gül şud
Der-ân cā nāle-i zencîr-i Mecnûn şavṭ-ı bûlbûl şud

2 Zi-bes sevdâ-yı zülf-i meh-veşân dârem ki der-şebhâ
Perîşân ḥ'âbî-i men ber-ser-i deycûr-ı kâkûl şud

3 Keşîdem der-şeb-i hicr-i tu her âhl ki bî-zülfet
Şerāreş der-çemen-zâr-ı belāyem toḥm-ı sünbûl şud

4 Zi-mecnûnân yekî kühsâr-râ dîger be-şahrâ reft
Dil-i dîvâne-i men gerçi gerdân-ı taḥammûl şud

5 Zi-seyl-i ḥâdişât eymen güzâr dil-şekker-i 'ömrem
Kad-i ḥam-geşteem der-ma'ber-i mülk-i fenâ pûl şud

6 Be-hengām-ı cevânî kâmetem ez-cüst ü cû ḥam-geşt
Felek âḥîr be-dest-i ra'şe-dârem sāgar-ı mûl şud

7 Men ân bîgâne-i vaḥşet-enîsem âhû-yı dil-râ
Nigâh-ı âşnâyî-i bûtân tîr-i tegâfûl şud

8 Be-zûr-ı fikr-i 'İzzet mî-güşāyed Ḥayber-i ma'nî
Feres-rân-ı ḥayāleş-râ kümeyt-i ḥāme Dûldûl şud

9 Zi-evc-i pādşāhî fâriğem der-sāye-i Monlâ
Hümâ-yı dil be-kûyeş âşyân-glîr-i tevekkûl şud

70

• - - - / • - - - / • - - - / • - - -

1 Derûna işledi tîğ-ı nigâh-ı zehr-âlûd
Görindi al yeşil dūd-ı âh-ı zehr-âlûd

LXXVI E: 139a, H: 139a, D: 138a, M: 27, B: 113a

1 der-ân cā: der-în cā D

2 zi-bes: ne bes D

4 zi-mecnûnân: ne mecnûnân D

LXXVII E: 139b, H: 139b, D: 138b, M: 28, B: 113b

- 2 Görince haṭṭuñı ‘uṣṣāk kendini öteler
Bitürdi gül-šen-i ḥüsnüñ giyāh-ı zehr-ālūd
- 3 Hayāl-i zülfi ile kan kuşar dil-i mecrüh
Girüp derūna o mār-ı siyāh-ı zehr-ālūd
- 4 Ya öldürür yahud eyler dimāğı rahne-pezİr
Deli balı gibidür kand-i cāh-ı zehr-ālūd
- 5 Gıdā-yı loḳma-i Pİr’e kanā‘at it ‘İzzet
Virür vücūda ziyān nān-ı şāh-ı zehr-ālūd

71

• - - - / • - - - / • - - - / • - - -

- 1 Mezāk-ı cāna top helvā-yı terdür ḥalka-i tevḥİd
Sirişk-i çeşm ile şİr ü şekerdür ḥalka-i tevḥİd
- 2 Ne devletlidür ol baş kim girer meydān-ı vahdetde
Niçe biñ tādān bir tād-ı serdür ḥalka-i tevḥİd
- 3 Dür-i deryā-yı eşk-i ‘āşıkāndan zeyn olur dā’im
Miyān-ı Ḥüsrev-i ‘aşka kemerdür ḥalka-i tevḥİd
- 4 Girenler derleyüp oldı şifā-yāb-ı ğam-ı keşret
‘Aceb germ-ābe-i rāḥat-eşerdür ḥalka-i tevḥİd
- 5 Güşāde süfre-i in‘ām-ı ehlu’llāhdur zāhid
Mişāl-i ṭabla-i kand u şekerdür ḥalka-i tevḥİd
- 6 Maḳām-ı cem‘-i cem‘i fark iden erbāb-ı temylze
Güvāh-ı ḥaḳ dell-i mu‘teberdür ḥalka-i tevḥİd
- 7 Müşārun bi’l-benān olmışdur engüşt-i şehādetde
‘Aceb bir ḥātem-i şāfi-güherdür ḥalka-i tevḥİd
- 8 Zebān-ı i’tirāza zehr ile şu virse kār itmez
Rimāḥ-ı ehl-i inkāra siperdür ḥalka-i tevḥİd
- 9 Degül rümḥ ü sinān top işlemez bir sūr-ı muḥkemdür
Kemend-i ḥayret-i ṭavḳ-ı beşerdür ḥalka-i tevḥİd
- 10 Kulağın ‘ālem-i bālā-yı feyz-i Ḥaḳḳ’a açmışdur
Kelām-ı münkirāndan bİ-ḥaberdür ḥalka-i tevḥİd

4 yā öldürür: yār öldürür D

LXXVIII E: 139b, H: 139b, D: 138b, M: 28, B: 113b

1 ṭūb: ṭutub D / top helvā-yı terdür: tūb-i ḥulv-i terdür E, H

- 11 Görüp ejder şanursın zāhid anı ser-fürū-bürde
Muʿalsam kenz-i Hākʾdur pür-güherdür halka-i tevḥīd
- 12 O deryāda gezenler zevraḳ-ı inkār ile āḥir
Rehā bulsun mı gird-āb-ı ḥaṭardur halka-i tevḥīd
- 13 Dönüp faṣṣ-ı nigʿne himmet-i Zer-küb ile ʿİzzet
Bu gevher-pāre-i ḳalbe maḳardur halka-i tevḥīd

72

• - • - / • • - - / • - • - / • • -

- 1 İder mi kimse bülendī-i ḳadd-i dāra ḥased
Delidür ol kim ider rütbe-i kibāra ḥased
- 2 Bülend-pāyelerüñ hıkdıdur bu gün bilmez
Zamānemüzde ider minbere mināre ḥased
- 3 Biri birine ʿuyūbuñ olur mu ʿāveneti
Getürdi kāle-i hırşı bu iştihāra ḥased
- 4 Dehān-ı dil-beri vardur dimiş yoḡ olasılar
Faḳıre itmede aḡyār yoḡa vara ḥased
- 5 Bu bender-i sitemüñ kālesin alup şatmış
Ġam-ı cihāndan ider genc ihtiyāra ḥased
- 6 Murādumuz niʿam-i Hākḳʾa ḡıbtadur diyerek
Şuver-nümā-yı şalāḥ oldı āşkäre ḥased
- 7 Kederle buldı gönül perveriş bu gül-şende
Hazān-ı gönçeye ḡıbtā ḡam-ı hezāra ḥased
- 8 Açıkda oldı vücūdum siḥām-ı cevre hedef
Kemīn-i zülfine girdi dil-i nizāra ḥased
- 9 Bir iki şerḫa ile ḳaldı bu bahār gönül
Hezār-ı dāḡ ile zeyn oldı lāle-zāra ḥased
- 10 Dükel ʿamel evini yaḳdı baʿzı ḥuşşāduñ
Şebīhdür biline fiʿl-ḥaḳıḳa nāra ḥased
- 11 Ḥafl yanan bize gelsün mişāl-i pervāne
İderse gül-şene gitsün kim iştihāra ḥased

11 anı: D –

13 Zer-küb: Ser-küb M, B

LXXIX E: 140a, H: 140a, D: 139a, M: 28, B: 113b

- 12 Gücenmem eylese 'İzzet hüner-verân-ı zamân
Bu tâb'-ı pâkdeki feyz-i Kird-gâra hâsed
- 13 İder güşâde dilin cûy-bâr-ı himmet-i Pîr
Merâm Bağl'na düşmüş gül-i bahâra hâsed

LXXX

••-- / ••-- / ••--

- 1 Şeb ki bî-derd-i tu beden bâşed
Câme-h'âbem merâ kefen bâşed
- 2 Maṭlabem zîn cihā cihân-ı dilest
Çi künem İn cihân zi-men bâşed
- 3 Âb-ı maḳşûd cûşed ez-çeh-i ye's
Nâ-resâyî merâ resen bâşed
- 4 Râst-güyî dehed zebân-be-zebân
Çâkî-i hâme ez-suhen bâşed
- 5 Kâr-ı pâkân-râ güvâh-ı dürüst
Çâk-i dāmân plrehen bâşed
- 6 Bût-perestân çî l-küned Ḥaḳ-râ
Ḥaḳ-perestân bût-şiken bâşed
- 7 Seng-i hârâ ne-mî-şevêd hâtem
Gerçi der-ma'den-i Yemen bâşed
- 8 Ne-şevêd gûş-vâre-i hûbân
Sühanem ger dür-i 'Aden bâşed
- 9 Şâd ez-ânem ki miḥnet-i yârem
'İzzetâ münḥaşır be-men bâşed
- 10 Ger künem vaḳf-ı râh-ı Mevlânâ
Ân zamân cân mülk-i ten bâşed

73

--•-- / --•-- / --•-- / --•--

- 1 Kûlzûm-i tûfâna 'âşîḳ çeşm-i giryân koymış ad
Dûzahı çekmiş derûna ḳalb-i sûzân koymış ad

- 2 'Âşıkın nâmin güm eyler yâr olunca bl-vefâ
Hân-mân-ı bûlbüle güller gül-istân koymış ad
- 3 Ben yetiştürdüm diyü fahr itmesün cûy-ı bahâr
Bağ-bân 'aks-i haţ-i dil-dâra reyhân koymış ad
- 4 Öldürürken daħi aldatmak içün zâlim beni
Tîr-i ser-tîz-i kâzâ-yı Hakk'a müjgân koymış ad
- 5 Nürdan fevvâreli billûr bir fışkıyyeyi
Hüsni icâd eyleyüp çâh-ı zeneḡ-dân koymış ad
- 6 La'l-i dil-ber var iken dîvânelikdür nûş-ı mey
Şâ'irân dâr-ı şifâya bezm-i mestân koymış ad
- 7 Sâye-i Monlâ'da 'İzzet cem' idüp cevherlerin
Eylemiş gencîne-i eş'âr dîvân koymış ad

74

- . - - / - . - - / - . - -

- 1 Kırma vâ'iz yâra dâm-ı nuş u pend
Güç belâ itdüm kemend-i vaşla bend
- 2 Çeşmidür bir ejder-i âhû-neseb
Gamzeler zehrinden olmuş hisse-mend
- 3 Görmedüm şehr-i derûnumdan harâb
Bunca dem 'aşkuñla gezdüm küy u kend
- 4 Bend olur her bendi bend-i zülfûñe
Bendenem bend olsa göñlüm bend bend
- 5 Bizde de hicrâna tâkat kalmadı
Tab'-ı yâra virmedük ammâ gezend
- 6 Câme-i şabr oldu artık çâk çâk
Dest-gâh-ı şekveye çekdük perend
- 7 Haţtı geldi 'İzzetâ var mı suçum
Ben de itsem yâra şimdi rîş-ḡand
- 8 Şevḡ-i Mevlânâ ile rakşândur
Âteş-i 'aşkında olmuş cân sipend

75

-- • / - • - • / • - - • / - • -

- 1 Kõç başuña bu bendeñi eyle fedā-yı 'İd
Kurbānuñ oldıgum süreyüm bir şafā-yı 'İd
- 2 Biñdallı şerha örneği bir nev-ķumāşdan
Giydüm biri biri üzerine ķabā-yı 'İd
- 3 Bi'llāhi 'ömri mātem ile geçse ğam degül
Bir kerre olsa pāyına dil ķehre-sā-yı 'İd
- 4 Çakmaklıdur başındaki destār-ı ķerķe baķ
İmā ider ki geldi dem-i ğam-zidā-yı 'İd
- 5 Bayram iken ğürüh-ı mecānİne her ğünü
'İzzet baķılsa olmamalı mübtelā-yı 'İd
- 7 Mātem-sarāy-ı 'ālemi ğeşt itme ey ğöñül
Der-ğāh-ı Pİr'e ğel ķalalum def ü nāy-ı 'İd

76

-- • / - • - • / • - - • / - • -

- 1 Yā Rab yıkılsa bārİ şu mey-ķāne-i ümİd
Tolsa şarāb-ı ye's ile peymāne-i ümİd
- 2 Baķt-ı siyāh perde-ķeş oldı merāmına
Şem'-i ķuşūli ğörmedi pervāne-i ümİd
- 3 Dest-i ķader ki 'uķde vire zūlf-i maķlaba
Bİ-hūdedür müdāfa'a-i şāne-i ümİd
- 4 Rāķat yüzün ğörür mi cihānda ser-i ķaleb
Ye's olmasa visāde-i ķāşāne-i ümİd
- 5 Maķşūl-i ye'se żay'a-i 'ömrin tebāh ide
Bu mezra'-ı fenāya eken dāne-i ümİd
- 6 'İzzet ķalur iseñ daķi esvāķ-ı ye'sde
İtme saķın müsāferet-i ķāne-i ümİd

LXXXIII E: 141a, H: 141a, D: 140a, M: 30, B: 114b

4 geldi: geldi mi M, B

LXXXIV E: 141a, H: 141a, D: 140a, M: 30, B: 114b

4 ķaleb: maķlab D

- 7 Ey mürğ-ı dil ne çıkdı bu āvāre gezmeden
Der-gāh-ı Pīr'e düş ki odur lāne-i ümīd

77

••••/••••/••••/••••

- 1 Kūh-kenlik ile faḥr eylesün kim Ferhād
Tīşe-i āh ile ben 'ālemi kıldum ber-bād
- 2 Şu zen-i köhne için çekme revā mı ḳahrın
İç güveysi gibidür çerḫe olanlar dāmād
- 3 Gül-şen-i nāzda yok cūy-ı sirişke rağbet
Bendesı ḳadrini bilsün mi o serv-i āzād
- 4 Dest-i şekvāmuzı çekdük eteginden el-ān
Yaḳamuzdan elini çekmedi çerḫ-i bī-dād
- 5 Bī-sütün-ı felegi yıḳmağı itseydi merām
Bu ḳadar zaḫmete girmezdi zavāllı Ferhād
- 6 Ben de zencīri kırıp tīşe iderdüm çokdan
Bī-sütün-ı ḡam ile başa çıkaydı Ferhād
- 7 Ḳays u Ferhād'a varur silsilemüz ced-ber-ced
Deşt ü kūh-sār-i cünündür bize vaḳf-i ecdād
- 8 Ḳoymasın ardına gerdün elinden geleni
Ḳorḳmasun eylemeyüz seng-i sitemden feryād
- 9 Yaşayam dırsen eger yaraya merhem bulma
Hoḳḳa-i köhne-i gerdün beni itdi irşād
- 10 Ma'nevī dāderidür zāde-i ṭab'-ı 'İzzet
N'ola tanzīrine sa'y eyler ise oğlu Fu'ād
- 11 Üçini Ḥazret-i Monlā'ya ḳul itdüm birden
Ber-Murād ola Fu'ād'um ile 'ālemde Reşād

ḤARFÜ'Z-ZĀL

78

—••••/—••••/—••••/—••••

- 1 Cevr-i cānān geldi cāna lezzet-i cāndan lezīz
Ṭurfe bīmaram ki derdüm baña dermāndan lezīz

- 2 Kāmet-i cānān gibi bir servi yokdur gül-şenūñ
Bir kirāsı var mı bāguñ la'l-i hūbāndan lezīz
- 3 Çāşñl-i vaşl-ı dil-berden olunca nā-ümīd
Nesne gelmez 'āşıkā telhī-i hicrāndan lezīz
- 4 Ādemīler mā'il-i 'iṣyān-ı māder-zāddur
Gelmez envā'-ı ni'am bir kimseye nāndan lezīz
- 5 Söyledüp kilik-i şeker-güftārı zevk it 'İzzetā
Var mı bir şey' şohbet-i erbāb-ı 'irfāndan lezīz
- 6 Çāşñl-bahş-i mezāk-ı cān olaldan Meşnevī
Baña bu 'ālemde bir şey' gelmedi andan lezīz

79

-- • / • -- • / • -- • / • --

- 1 'Aşk ehli ki ikrārdan olmaz mütelezziz
Tūfleri güftārdan olmaz mütelezziz
- 2 'Āşık mı olur çekmeyen ağıyār belāsın
Bülbül midür ol hārdan olmaz mütelezziz
- 3 El-mü'minū hūlvun• diyerek bulsa yalar şeyh
Kim la'l-i şeker-bārdan olmaz mütelezziz
- 4 Bend itme anı rişte-i pend ile ne mümkün
Şüfl-i hār efsārdan olmaz mütelezziz
- 5 Nā-çār çeker sıklet-i hāml-i kütübi şeyh
Elbette eşek bārdan olmaz mütelezziz
- 6 'İzzet bilemez şükr-i esrār-ı Hudā'yı
Her kim ney-i Hünkār'dan olmaz mütelezziz

HARFÜ'R-RĀ

80

- • - - / - • - - / - • - - / - • -

- 1 Seyl ü āteşden emīn olmaz yapılmış hāneler
Rāhat isterlerse ma'mūr olmasun vīrāneler

- 2 Bir gelen bir daḥi gelmez baksaña ey dehr-i dūn
Böyle tekdır eylemez mihmānı şāhib-ḥāneler
- 3 Şahn-ı teng-i ‘aqla şıḡsa tevsen-i ḥālāt-ı ‘aşk
Eylemezdi ‘azm-i şahrā-yı cūnūn dīvāneler
- 4 Hüsn ü ‘aşkuñ şu‘lesi birdür nigāh-ı vaḥdete
Yandı bilmezlikle kendi nārına pervāneler
- 5 Büy-ı dāmān-ı şarāb-ālūdum eyler ḥalkı mest
Ben o ser-ḥoşam ki gezdüm bunca yıl mey-ḥāneler
- 6 Pāre pāre olmayınca irmedi maḳşūdına
Tesliyetdür sīne-i şad-ḫāke ‘İzzet şāneler
- 7 Maṭbahı ḥākisteri Monlā-yı Rūm’uñ var ola
Bir de yanmış nār-ı ḡamdan ḥāneler kāşāneler

81

-- • / - • - - / - - • / - • - -

- 1 Pūlād-ı saḥt-ı ‘aşkı taḳsīm idince taḳdır
Ferhād’a kıldı tīşe Mecnūn’a itdi zencır
- 2 Kuşlarla ehl-i vaḥşet eyler mi üns ü ülfet
Mecnūn şanki ḫurmış ‘aqlınca dām-ı tezvır
- 3 Gerdūn şafaḫdan eyler şanmañ ki ref‘-i zūlmet
Ḳaşd-ı cefāya eyler dāmān-ı sa‘yi teşmır
- 4 Almış raḳīb-i kelbi yanınca şeh-süvārum
Ḥaḳḫumda her ne dinmiş bildüm naḳır ü Ḳıtmır
- 5 Vaḳt-i şebāb ‘avdet eylerdi ‘arz iderse
Bir māh-ı sāde-rūya rīş-i ketānını pır
- 6 ‘İzzet bu şeş beyiti şarrāfa rehn idersin
Yüz ḫalmadı ḫalemde yazmaḡa vech-i taḫrır
- 7 Dökdürmedi felek de aḡyāra āb-ı rūyum
Ser-çeşme-i zülāl-i elṭāf-ı Ḥazret-i Pır

82

• - • - / • • - - / • - • - / • • -

LXXXIX E: 142b, H: 142b, D: 141b, M: 32, B: 115b

2 dām-ı tezvır: dām u tezvır D

5 ‘avdet: da‘vet D

XC E: 142b, H: 142b, D: 141b, M: 32, B: 115b

- 1 İderdi ol gül için gönülüm arzū-yı bahār
Demāg-ı bāğa henūz irmemişdi būy-ı bahār
- 2 Ayağına düşeyüm bir nihāl-i tāze-resūñ
İdüp sirışküm ile ben de cüst-cūy-ı bahār
- 3 Nihāl kıddiñe eşküm gibi fütāde imiş
İki gözüm seni gözler çemende cūy-ı bahār
- 4 Ne tābiş-i gül olurdu ne nāliş-i bülbül
Teveccüh itmese ol mihr-i hüsne rüy-ı bahār
- 5 İdüp inābeti tecdīd Gül-şenīler'den
Hezāra vird-i zebān oldu hāy u hūy-ı bahār
- 6 Kızzardı beñzi gülün uçdı rengi yāsemenün
Olinca gülşen-i ruhsārı rû-be-rüy-ı bahār
- 7 Nevā-yı hāme-i Hālet-pesend-i 'İzzet'de
N'ola hezār gibi olsa güft-güy-ı bahār
- 8 Utandı nükhet-i hulkindan ol kerem-kāruñ
Göründi jāle-şıfat rüy-ı gülde hūy-ı bahār
- 9 Anuñladur bu gül-istānda zevkī ehl-i dilün
Cenāb-ı Pīr'e emānet o āb-rüy-ı bahār

83

• • - - / • - • - / • • -

- 1 Dil haṭ-ı sebz-i yāra mā'ildür
Bülbül elbet bahāra mā'ildür
- 2 Sen niçün eşk-i çeşme bakmazsın
Servler cūy-bāra mā'ildür
- 3 Lebi itmez hāzer nigāhumdan
Cevher elbette tāra mā'ildür
- 4 Kays-veş nām-dār 'āşık arar
Dil-berān iştiḥāra mā'ildür
- 5 Pek seflī oldu merdüm-i çeşmüm
Dürr-i eşkin nişāra mā'ildür
- 6 Ben Hudāvendigār'ayam 'İzzet

6 kızzardı: kızar D

XCI E: 143a, H: 143a, D: 142a, M: 33, B: 116a

Her kiři bir kibāra mā'ildür

84

••— / •—•— / ••—

- 1 O siyeh-çerde āha mā'ildür
Nūr ammā siyāha mā'ildür
- 2 Ekşeri neş'e-i meyi bilmez
Halk ancak günāha mā'ildür
- 3 Günde biñ kec-nigāh iderse dađı
Dil o āhū-nigāha mā'ildür
- 4 Bilmez ihvān ne çekdigin Yūsuf
Düşmeyen çāha cāha mā'ildür
- 5 Merdüm-i dīde ğarğ olur bir gün
Ekşeriyā şināha mā'ildür
- 6 Olsa efser başında mihr-i felek
Yine 'İzzet külāha mā'ildür

85

•—•— / •—•— / •—•— / •—•—

- 1 Maşūn-ı seng-i cevri dil-berān bir ser mi qalmışdur
O cevherle müzeyyen olmaduğ efser mi qalmışdur
- 2 Görülmüş mi 'aceb bir şızmaduğ peymāne-i dīde
Bu bezm-i ğamda işkest olmamış sāğar mı qalmışdur
- 3 Bulur erbāb-ı himmet nağd-i cündi istemez mīrāş
Pederden Rüstem'e gencīne vü leşker mi qalmışdur
- 4 Niçe fıskiyyeden kanlar ağıtdı gülşen-i devrān
Cihānda seng-i meşhed olmamış mermer mi qalmışdur
- 5 Cihānı luğf-i Monlā kām-kār-ı nağd-i feyz itdi
'Aceb bī-vāye 'İzzet hāric ez-defter mi qalmışdur

86

••— / •—•— / ••—

XCII E: 143a, H: 143a, D: 142a, M: 33, B: 116a

3 o: D—

XCIII E: 143a, H: 143a, D: 142a, M: 33, B: 116a

XCIV E: 143b, H: 143b, D: 142b, M: 34, B: 116b

- 1 Sîneler dâğ-dâr-ı hicrûndür
Mevsim-i lâle-zâr-ı hicrûndür
- 2 Ğam-ı leyl ü nehârumuz ancağ
Ğam-ı leyl ü nehâr-ı hicrûndür
- 3 Gül-i dâğ ile bûlbûl-i dil zâr
Şâd-mân-ı bahâr-ı hicrûndür
- 4 Sübhamuz cevher-i sirîşk-i firâğ
Derdümüz âh u zâr-ı hicrûndür
- 5 Âh u efgân ki gönderür saña dil
Hâşılât-ı diyâr-ı hicrûndür
- 6 ‘İzzet’ün dâğ-ı sînesin seyr it
Mevsim-i lâle-zâr-ı hicrûndür
- 7 Eyle ey Şems-i dîn zerre nazâr
Şeb-nemûn hâksâr-ı hicrûndür

87

••— / •—•— / ••—

- 1 Gerçi gönüm kebâb-ı hicrûndür
Neş’e-yâb-ı şarâb-ı hicrûndür
- 2 Şerhalar kim şahîfe-i dilde
Faşl u bâb-ı kitâb-ı hicrûndür
- 3 Sâye-i şâh-ı ‘aşkda ancağ
Ğamımız ıztırâb-ı hicrûndür
- 4 Bâde-i nâbdan yapılma muhâl
Ol kadar dil harâb-ı hicrûndür
- 5 Şu toğuz lâne-gâh mürğ-ı dile
Kafes-i plç-tâb-ı hicrûndür
- 6 İdemem çekdigüm ğamı ta’bîr
Gördigüm cümle h’âb-ı hicrûndür
- 7 ‘Âlem-i âb-ı ye’sde ‘İzzet
Neş’e-yâb-ı şarâb-ı hicrûndür
- 8 Eyle sîr-âb-ı vuşlatuñ Pîr’üm

Āteş-i sîne tâb-ı hicrûndür

88

-- • / - • - • / • - - • / - • -

- 1 Gördüm ki cāmdan idicek derd-i ser zuhūr
Yok bir şafā ki itmeye andan keder zuhūr
- 2 Sen hayra mazhar olmağa bak şerden it hāzer
Hüküm-i kaderle gerçi ider hayr u şer zuhūr
- 3 Elbette soñradan açıldur reh-i şavāb
Şaşıрма yolda itse iki reh-güzer zuhūr
- 4 Mektüb-ı haṭ yazar kara sevdā getürdigin
Dīvāne dilden itmedi dīger haber zuhūr
- 5 Estār-ı kalbe şem'-i inābetle vir ziyā
Seyr it verā-yı perdeden eyler neler zuhūr
- 6 Mānend-i māh bir toğurur anı analar
Ey kāş ideydi böyle perfler beşer zuhūr
- 7 İtmez zuhūra tābi' olan fikr-i ātiye
Her neyse çāresüz ider emr-i kader zuhūr
- 8 Geç geldi şanma himmet-i Monlā Celāl ile
'İzzet gibi bu fende ider niçe er zuhūr
- 9 Sāmī gidüp tehī mi kalur baħr-i ma'rifet
Mānend-i ṭab'-ı 'Ārif ider bir güher zuhūr
- 10 Ber-ceste mışra'ın gören ol şāf gevherüñ
Elmāsdan dimez mi ki itmiş şerer zuhūr
- 11 Fāzılterīn-i şinf-ı mevālī ki bir işi
Gelmiş degildür ideli ehl-i hüner zuhūr

89

- • - - / - • - - / - • - - / - • -

- 1 Tūtyā-yı çeşm-i vahdet ḥāk-i idrākümdedür
Şanma 'ālem dīde-i derrāk-i idrākümdedür
- 2 Şayd-ı şöhret olma 'anḳā-veş olursun bī-vücūd

XCVI E: 144a, H: 14a, D: 142b, M: 34, B: 116b

9 bir güher: pür-güher D

XCVII E: 144a, H: 144a, D: 143a, M: 35, B: 117a

- Kim bu ma'nî gūşe-i fitrāk-i idrākümdedür
- 3 Zihn-i pāküm kaṭre şahbā-yı şafā itmez ümîd
Hūşe-i pervîn-i gerdün tāk-i idrākümdedür
- 4 Görmedüm bir ehl-i dil kim ṭālî'î mes'ûd ola
Necm-i baḥt-ı kâ'inât eflāk-i idrākümdedür
- 5 Baş kalem kilk-i hüner elfāz gūyā kūy u kend
Mülk-i dāniş defter-i emlāk-i idrākümdedür
- 6 Şu'le-i efkārüm eyler teng-nāy-ı 'aqlı şen
Şeb-çerāğı baḥr-i gevher-nāk-i idrākümdedür
- 7 Tîğî aḥkām-ı każādur şāhid-i endişemüñ
Kesme biçme ğamze-i seffāk-i idrākümdedür
- 8 Kec sürünsün şavlecân-ı fikretüm mānî' degül
Tüb-ı 'ālem pençe-i çālāk-i idrākümdedür
- 9 Āşaf-ı müşkil-pesend itmez mi taḥşîn 'İzzetā
Feyz-i Monlā çün ki ṭab'-ı pāk-i idrākümdedür
- 10 İktibās-ı nūr-ı re'yiyle o necm-i es'aduñ
Hem-çü kevkeb āsmān eflāk-i idrākümdedür
- 11 Rūşenî-i re'yini derk itmedüm bir ferde de
Cevher-i idrāk-i 'ālem ḥāk-i idrākümdedür
- 12 Nāmına naḫş itmedür fikrüm anı şubḥ u mesā
Mühr-i ḥāḳān-ı cihān ḥakkāk-i idrākümdedür

90

- . - - / - . - - / - . - - / - . - -

- 1 Kādri yoḳdur cāhilüñ a'lāsı bir ednāsı bir
Olsa muḥtāc-ı 'abā ger giyse de a'lāsı bir
- 2 Çār-bend āyîne ammā tūṭl-i gūyāsı bir
Güft-gūy-ı bl-nihāyet olsa da ma'nāsı bir
- 3 Pāy-ı serv-i vaḥdete peyvestedür zencîr-i eşk
Herkesüñ Mecnûn'ı gerçi başkadur şahrāsı bir
- 4 Biñ bütüñ taşvîri var ammā ki gönüm sendedür

8 sürünsün: görünsün D

XCVIII E: 144b, H: 144b, D: 143b, M: 35, B: 117a

1 kādri: kadr M, B

3 serv: sırr M, B

Deyr pür-naqş olsa da 'İsî-i rûh-efzâsı bir

- 5 Bir tarafdur küfr ü dîn bl-hüş-ı rāh-ı 'aşkına
Bir gelür Beytü'l-Ḥarām u Mescid-i Aqşâ'sı bir
- 6 Reng-i vahdet zâtına bi'z-zât maḥşûş olmasa
Rûy-ı dünyâda olurdu herkesün sîmâsı bir
- 7 Güft-gü-yı keşrete aldanma bu gül-zârda
Şad-hezārân 'andelîb ammâ gül-i ra'nâsı bir
- 8 Var mıdur güncâyiş-i âyİne-i dil dîgere
Ḥâne kim eczâsı bir mebnâsı bir bennâsı bir
- 9 Dârdan ma'lûm olur ten-perverân u cân-sipâr
Ḥalk ile Maşûr'ün olmaz rûtbe-i 'ulyâsı bir
- 10 Naqş-ı gün-â-gün-ı zenbe tevbe-i vâhîd yeter
Kâlede biñ dürlü reng olsa olur tamğası bir
- 11 Her kesün bir kaç efendisi begi paşası var
İzid-i yek-tāya minnet 'İzzet'ün Monlâ'sı bir

91

-- • / • -- • / • -- • / • --

- 1 Gül-zâr-ı cihân cāy-ı ferāğ-ı emelümdür
Bl-berg ü nevāyl gül-i bāğ-ı emelümdür
- 2 Virmem ḥazefin cevhere mey-ḥâne-i ye'sin
Şanmañ ser-i fağfûr ayağ-ı emelümdür
- 3 Âyâ nerede mäh-ı şebistân-ı merāmum
Gerdün eşer-i dūd-ı çerāğ-ı emelümdür
- 4 Bir zülfde kim rāyiḥa-i minnet olursa
Sünbüle de menfûr-ı demāğ-ı emelümdür
- 5 Ol mürde-i şevkâm ki ser-i meşhed-i tende
Her dāğ-ı derûn naqd-i çerāğ-ı emelümdür
- 6 Merhemlik ider zaḥm-ı dil-i zâra nevāziş
Nermî-i sūḥan penbe-i dāğ-ı emelümdür
- 7 Bülbül ki kafes-bend ola bu sūḫ-ı talebde
Her nağmesi dellâl-i yasağ-ı emelümdür

- 8 Bî-dâm-ı taleb mürğ-ı merâmı iderem şayd
Bülbül baña nâz eylese zâğ-ı emelümdür
- 9 Encümdür iden Ka'be-i maqşûda delâlet
'İzzet şerer-i âh sürâğ-ı emelümdür
- 10 Tâhir Beg Efendi ki melâz-ı şu'arâdur
Destüm der-i luğfinda çanağ-ı emelümdür
- 11 Bu bâğ-ı Merâm içre küleh-pâre-i Monlâ
Bî-minnet-i gerdün otağ-ı emelümdür

92

-- • / • -- • -- / • --

- 1 Eşküm şerer-i cihân-ı dildür
Yangın yeri hân-mân-ı dildür
- 2 Eyyâm-ı cünûnı geçdi Kays'ı
Şimdi sayılan zamân-ı dildür
- 3 'Aşkuñ öñine turur Nerîmân
Varsa yine pehlevân-ı dildür
- 4 Görsün mi o hiç rûz-ı rûşen
Kim zülf-i siyeh mekân-ı dildür
- 5 Her tarzı sürâğ-ı âfet-i cân
Her tavrı belâ-resân-ı dildür
- 6 Cân şoğbetidür enîn ü feryâd
Efgân-ı neğam kemân-ı dildür
- 7 'İzzet bu kadarca söylenür 'aşk
Bâkîsi anuñ nihân-ı dildür
- 8 Kabrinde lisân-ı hâl-i Gâlib
Hem-şoğbet-i bî-zebân-ı dildür

CI

• --- / • --- / • --- / • ---

- 1 Bütân kim sâz-ı cevri perde-bîrûn eylemişlerdür

9 encümdür: encümden D

10 B: -- / şu'arâdur: şu'arâda M

C E: 145a, H: 145a, D: 144a, M: 36, B: 117b

8 kabrinde: her ânda M, B

CI E: 145b, H: 145b, D: 144b, M: 37, B: 118a